

ZA NOVE ZMAGE - ZA BOLJŠE DNI GLAS GORENJSKE

UREJA UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / UREDNIŠTVO IN UPRAVA: KRANJ, SAVSKI BREG 2; TEL. 475; TEK. RAČ. PRI NB KRANJ - OKOLICA ST. 824 T. 127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400, POLLETNA 200, ČETRTLETNA 100, MESEČNA 35 DIN / POSAMEZNA STEV. 8 DIN

Zvezni kandidati o aktualnih temah

Zanimanje delovnih kolektivov za potrebe skupnosti se krepí in utrjuje

Delavski razred naj se še bolj uveljavi

V preteklih osmih letih so bile pod vodstvom Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije skovane takšne ekonomske in politične sile, ki omogočajo nadaljnje uspešno korakanje naprej, nadaljnjo krepitve socialističnih demokratičnih sil in dvigovanje socialistične zavesti novega, svobodnega človeka, državljana socialistične skupnosti, junaka v vojni, prizadevnega v graditvi, borce za nove socialistične odnose med ljudmi, graditelja novih materialnih in kulturnih dobrin, pobornika miru v svetu.

Pred novimi volitvami naj vsak volivec, vsak državljani naše države, pogleda na prehojeno pot in nesebično oceni, ali je v preteklosti šla katera oblast svetlejša, jasnejša in čistejša na volitve, kakor gre naša ljudska Jugoslavija. Opustitve in napake, ki so bile storjene, pomanjkljivosti v delu, ki jih je bilo mnogo, blede pred ogromnim napredkom, ki je bil ostvarjen.

(Iz volilnega proglasa Zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije)

Letos avgusta meseca sem na mestni konferenci Zveze komunistov v Ljubljani izjavil, da v kolikor se med našimi delovnimi kolektivi pojavljajo tendence osebne sebičnosti in ozkega lokalnega egoizma, smo zato krivi tudi mi politični aktivisti, ker ne organiziramo dovolj kvalitetnih političnih sestankov po tovarnah, na katerih bi delovnim ljudem na popularen način obrazložili usodne posledice takih škodljivih tendenc za vso našo socialistično skupnost.

Ko sem v toku političnih priprav za letošnje novembrske volitve obiskal tudi vrsto naših tovarn in govoril tam na zborovanjih, ki so bila večinoma zelo dobro obiskana, dalje v razgovorih s posameznimi člani delovnih kolektivov, sem se še enkrat prepričal, da je bilo moje mnenje, ki sem ga obrazložil na omenjeni konferenci v Ljubljani, pravilno.

Z občutkom velikega notranjega zadovoljstva sem ugotovil veliko razumevanje naših

TOMO BREJC
kandidat za Zvezni zbor v okraju Ljubljana-okolica

delovnih kolektivov za potrebo skupnosti, razumevanje, ki narasča, se krepí in utrjuje. Trudil sem se, da bi ugotov

vil stvarni izvor posameznih, na srečo redkih tendenc lokalnega egoizma po naših tovarnah in ugotovil sledeče:

1. Da imajo te tendence izvor v socialno-političnem sestavu delavstva po naših tovarnah in izvirajo predvsem iz vrst tistega dela kmečkega polproletariata, ki je po svoji tradiciji še vedno bolj navezan na zemljo kot pa na tovarno, od katerega si danes nekateri grade lastne hišice pa bi vsled prevelike razvite socialistične zavesti radi prišli do materialnih sredstev, da bi lažje gradili, čeprav na škodo skupnosti.

2. Da iz istih razlogov nastopa podobna tendenca tudi pri nekaterih nameščencih po tovarnah, v glavnem iz vrst komercialistov-podincev, katerih osebne pomanjkljivosti in slabe strani njihovega značaja pa nismo odkrili šele sedaj, temveč smo jih prav tako srečevali tudi prej, ko so bili na raznih administrativno-upravnih položajih v organih naše ljudske oblasti.

3. Da je ta tendenca sem in tja našla plodna tla tudi pri nekaterih delavcih izrazito proletarskega porekla, ki živijo izključno od svojega zasluga, zato ker zaradi naših objektivnih težav njihova življenjska raven še ni na zadovoljivi višini, vsled nezadostne socialistične zavesti podincev, toda prav v zadnjem času lahko rečemo, da te škodljive tendence med delavstvom te vrste hitro izginejo.

4. In končno — da te škodljive tendence niso bile že prej zmanjšane na minimum, da je kriva tudi okorelost našega političnega aktivista, ostanki birokratizma v njegovi zavesti, ki je kriv, da je bilo tudi naše politično delo v tovarnah zelo pomanjkljivo.

Ni napaka v tem, da bi bilo na primer po naših tovarnah premalo sestankov, temveč v tem, da so bili ti sestanki politično slabo pripravljeni in zato tudi ni bilo zadovoljivih rezultatov.

Sedaj je med našimi delovnimi kolektivi vidna skrb za bodočnost podjetja, trudijo se, da bi proizvajali čim kvalitetnejše blago, uvajajo se neprestano novi proizvodi, ki jih do sedaj na našem trgu še nismo imeli. Te dni sem bil v tovarnah, ki izdelujejo po 10 do 15 in še več novih proizvodov. Delavci se odrekajo viškom svojega dela, da bi podjetja, za katera so odgovorni, še bolj usposobili — a to v njihovo korist in v korist vse naše skupnosti. Potrebno je sedaj to njihovo zavest, ki je že na višji stopnji, razvijati naprej in njihovo zdravo stremljenje po napredku vskladiti z interesi vse naše socialistične skupnosti.

Še je čas

Na Gorenjskem zbiranje v volilni sklad SZDL kar uspešno poteka. Po nepopolnih podatkih so nakazale nekatere enote SZDL, sindikalne podre. in posamezniki že velike zneske v republiški volilni sklad. Razen tega je mnogo organizacij nakazalo svoje prispevke tudi svojim okraj. vodstvom. Samo nekaj primerov iz kranjskega okraja:

Mestni odbor SZDL v Trzinu je nakazal 110.523 din, odbor v Škofji Loki 37.200 din, Kranj 60.000, Naklo 30.000, Senčur 7.000, prednica v Škofji Loki

70.000, tovarna »Sava« v Kranju 27.052, tovarna »Jelovica« 40.000, »Šešir« 20.000, Jezersko 3.000, Selca 3.500 din itd.

Zbiranje v volilni sklad še poteka. Postavljeno je na najširšo osnovo in hkrati pomeni neposredno agitacijo za volitve in splošno politiko Socialistične zveze delovnih ljudi. Zato je dolžnost najzrelejših državljanov, da posegajo po blokih volilnega sklada in obenem z nabiranjem sredstev tudi povedo volivcem vse, kar jih zanima o volitvah in v zvezi z njimi.

V sredo, 18. novembra je bilo v Trzinu volilno zborovanje, na katerem je govoril kandidat za Zvezni zbor Ljudske skupščine FLRJ član Izvršnega sveta LRS tovarniš Boris Zihert. Pred 300 poslušalci je tovarniš Zihert najprej pojasnil sestav zvezne in republiške skupščine, ki ju bomo izvolili v nedeljo, na kar se je zadržal na pomenu zborov proizvajalcev in njihovem mestu v našem družbenem življenju.

Dejal je, da zvezni in republiški zbor proizvajalcev pomenita nadaljnji razvoj zamlisli, ki smo jo začeli uresničevati, ko smo pred tremi leti sprejeli zakon o upravljanju gospodarskih podjetij po delovnih kolektivih. Če je bil ta zakon, ki je danes že po vsej Jugoslaviji dal vidne rezultate in postal mero in kri naše ureditve, važna prekretnica v našem družbenem razvoju, tedaj bo novi zvezni zbor proizvajalcev nadaljnji veliki mejnik tekega političnega razvoja. — Takaj delavski svet in upravni odbori, je dodal govornik, niso samo važne gospodarske ustanove, ne samo važni činitelji delavskega samoupravljanja,

— to so hkrati politični činitelji. Postali so šola za delavski razred, v kateri delovni ljudje dobivajo nove izkušnje in se razvijajo v odločilne činitelje (Nadaljevanje na 4. strani)

BORIS ZIHERT
kandidat za Zvezni zbor v kranjskem okraju

Pred nedeljskim dogodkom

Naše volitve in Trst

Tovariš Tito je v svojem nedeljskem govoru dejal, da je bilo tržaško vprašanje eno od glavnih problemov, ki smo jih obravnavali v naših, po vsebini tako bogatih predvolilnih političnih pripravah. Obenem je pojasnil, da tržaško vprašanje ni morda zato dobilo glavnega poudarka v naši predvolilni kampanji, ker bi nam bilo to potrebno za u-

Trsta in zone »A« Italiji. — Njim smo rekli svoj odločni — ne! Njim so veljale in še veljajo besede milijonov naših demonstrantov, njim veljajo besede našega voditelja Tita, s

Piše
FRANC PEROVSEK

katerimi je izrazil našo najodločnejšo pripravljenost, braniti naše pravice do zone A in do Trsta.

Kakšno mesto je potem zavzelo vprašanje Trsta v naši predvolilni politični aktivnosti? Problem Trsta se je 8. oktobra znova postavil pred vse naše ljudstvo, kot nova naloga, kot nova obveznost. Poleg temeljitih priprav za volitve, ki jih pri nas — ker smo socialistična država — vršimo v znamenju temeljitega obračuna vsakega našega dosedanjega dela in vestne diskusije o bodočih nalogah, je bila postavljena takorekoč čez noč nova naloga — ubraniti cone »A« pred italijanskim imperializmom. To pa ni bila preprosta stvar: sklep 8. oktobra je bil namreč tak, da je rimska volkulja že kar odprla svoje žrelo, da pogoltne plen, ki ji je bil »velikodušno« vržen pod noge. Samo do skrajnosti odločen glas vsega jugoslovanskega delovnega ljudstva — lastnika tega našega ozemlja, je prisilil »darovalce«, da so se ustavili v svoji nameri, rimska volkulja, pa se je morala zadovoljiti s hlantanjem v prazno! Vse svet danes ve, da se je naš glas uveljavil le zato, ker so naši delovni ljudje pod litovim vodstvom vselej pripravljeni svoje besede uresničiti v dejanja.

Čeprav tržaško vprašanje še ni rešeno, že nekaj tednov lahko ugotavljamo, da smo obveznost, ki smo si jo naložili 8. oktobra v času najširših priprav za volitve, uspešno rešili. Zaradi našega odločnega stališča, ki temelji na pravičah Jugoslavije do cone A in zaradi vsesplošne solidarnosti naprednega svetovnega javne-

FRANC PEROVSEK
kandidat za Zvezni zbor v Radoviškem okraju

stvarjanje »boljše volilne atmosfere«. Ne! Spustili smo se v boj za naše pravice v Trstu, za naše pravice do cone A in se uprli diktatu. V naši predvolilni in politični aktivnosti nismo, kar se Trsta tiče, govorili samo sebi. Za to nismo čutili nikake nujnosti, saj nam naša beseda v Trstu in coni A, Gorici in Slovenski Benčki sama po sebi dovolj jasno pove, da so vsi ti kraji naši že dolga stoletja! V tem času mnogo govorimo o Trstu in o naših pravicah do cone A drugim, tistim, ki so nam vsilili mirovno pogodbo 1946. leta, ki so podpisali zloglasno tripartitno deklaracijo leta 1948, in ki so končno pod ta svoja dejanja hoteli potegniti črto 8. oktobra 1953. leta, ko so objavili svoj sklep o prepustitvi

Ven iz lupine ozkih koristi!

Dogodki okoli Trsta so močno okreplili zavestno, socialistično enotnost našega ljudstva, ki je sovražnikom napredka v naši državi dalo dovolj odločen odgovor. Hkrati je bil ta odgovor tudi zanesljiv znak, da bomo na nedeljskih volitvah v republiško in zvezno Ljudsko skupščino enodušno potrdili politiko naše države in Socialistične zveze.

Razpoloženja, ki je zavladalo po vsej domovini ob oktobrskem zaveznem sklepu in se zrcalilo v vseh naših predvolilnih zborovanjih, so se sovražniki močno ustrašili. Izgubili so sleherno upanje, da bi na bližnjih volitvah lahko dosegli karkoli. Računajo lahko le z nepoučenostjo posameznikov. Samo to lahko pričakujejo, da bodo »bibi« kako našo težavo v gospodarski graditvi za pridobivanje abstinence pri volitvah. Tu in tam se najde še kdo, ki kakor Gogoljev Čičikov »kupi« mrtev duše — vzdržane glasove. Še preden pa si ogledamo njegove argumente, povejmo kar spočetka, da nam ne bo žal glasov takih razrednih nasprotnikov, ki jim bo sovražstvo do napredka in socializma v nedeljo velevalo, naj ostane doma. Če menijo, da se jih volitve v naš ljudski parlament ne tičejo, potem je tudi izvoljeni oblasti njihovo blagostanje in varnost lahko deveta briga.

Drugim tipom abstinence gre drugačen odgovor. Povejmo ga najprej tistim, ki izrabljajo naše gospodarske težave. Pravijo: »Zakaj naj bi šli na volitve, ko pa so davki tako visoki! Saj se zaradi volitev ne bodo zmanjšali. Vse drugo pa ni važno!« Ti ljudje naj se spomnijo davkov v predvolilnih časih, v spomin naj si priključijo število kmečkih domov, ki so šli na boben, potem pa

naj se vprašajo, ali se je v novi Jugoslaviji kaj takega že zgodilo. In kam so takrat šli davki? Kaj je bilo takrat zgrajenega? — Pa po vojni? Res ogromni izdatki so bili potrebni za zgraditev ključnih industrijskih objektov, ki nam že jamčijo nemoten razvoj vsega gospodarstva, tudi kmetijstva. Znatno smo izboljšali prometne zveze, podprli zdravstvo in prosveto. Veliki stroški za opremo armade in obrambno industrijo so se prav v teh dneh pokazali kot investicija, ki se zelo, zelo izplača. Če pomislimo še na hudo sovjetsko gospodarsko blokado proti Jugoslaviji in na dve zaporedni suši, potem vidimo, da izdatki pač niso mogli biti manjši. Gospodarstvo je stalno kazalo inflacijske tendence, nujno je bilo, da se je obdržalo ravnotežje med denarnimi in blagovnimi skladi, da bi se izognili položaju, ko bi morali v trgovino z velikim svežnjem denarja, da bi kupili majhen sveženj blaga. Te žrtve so bile nujne in vsi smo jih pri-sevali.

Seveda način, na kateri so se pobirali davki, ni prikladen. Toda doslej je bil edini mogoči način, čeprav je bil do neke mere celo krivičen, ker je bil bolj obdavčen, kdor je več delal. Z njim ni bil nihče zadovoljen, najmanj pa tisti, ki so ga predpisovali. Z novim letom bodo katastrofi že tako urejeni, da se bo lahko pristopilo k obdavčitvi po katastrskem donosu, kar je edino pravilno. Kmet bo že v pričetku leta vedel, koliko ima plačati. Večji napori, boljše obdelava, večja mehanizacija dela, — vse to mu bo prineslo dohodek, ki bo ostal samo njemu. To bo brez dvoma dalo novo spodbudo razvoju našega kmetijstva. (Nadaljevanje na 2. strani)

POTRDI MO ZAUPANJE V SOCIALISTIČNO ZVEZO DELOVNIH LJUDI

MIRA SVETINOVA - VLASTA kandidira za poslanca v Republiški zbor Ljudske skupščine. Osvobodilno gibanje na Gorenjskem je že od začetka povezano z njenim imenom. — Junija 1941. leta najdemo tovarišico Svetinovo kot člana Oblastnega komiteja SKOP za Gorenjsko, v novembru, ko se je formaliziral Pokrajinski komitej Komunistične partije, pa je postala njegov član. Do prihoda v partizane je bila v Ljubljani v vodstvu Osvobodilne fronte, nato pa na Štajerskem inštruktor Centralnega komiteja KPS.

Tovarišica Svetinova je že bila poslanec v Ljudski skupščini. Je članica CK ZKS in GO SZDL. Za svoje požrtvovalno delo v delavskem gibanju pred vojno, med narodnoosvobodilno borbo in po vojni, je bila večkrat odlikovana. Tov. Svetinova ima spomenico prvoborca in čin rezervnega majorja.

Naši kandidati

JANKO ALFRED, po poklicu učitelj, je doma v obrtniški družini. Rojen je bil 12. febr. 1904 v Kamniku. Služboval je v Radovljici, Ljubljani, Behsrednji vasi.

V učiteljski službi je spoznal vso bedo malih ljudi, ki jo je povzročila krivična družbena ureditev. Začel se je zanimati za socialna vprašanja. V letu 1942 je aktivno delal za Osvobodilno fronto in v septembru 1943 je vstopil v NOV. Isto leto je postal tudi član KPJ.

Po vojni je z uspehom opravljal razne politične funkcije. Odlikovan je bil z redom Zasluge za narod III. stopnje. Sedaj je predsednik kamniške občine. Med Kamničani je zelo priljubljen, zato so ga izbrali za svojega kandidata v Republiški zbor Ljudske skupščine LRS.

ANTON PETERNELJ kandidira v Republiški zbor. Doma je iz Delnice v Poljanski dolini. Živel je v precej težkih razmerah in želja, da bi šel študirat, se mu ni izpolnila. Že zgodaj je spoznal krivico družbenega reda. Po prepričanju je bil nacionalist, vendar se s politikom JNS-JRZ ni nikoli strinjal. V letih pred zadnjo vojno je bil vključen v neko ilegalno opozicijsko kmečko skupino. Takoj po okupaciji je pričel delati za partizane. Sodeloval je v pripravah za poljsko vstajo in se decembra 1941 vključil v Cankarjev bataljon. Od leta 1942. do 1945. leta je opravljal številne politične funkcije na Gorenjskem.

Po vojni je bil poslan na upravno politično delo v Maribor in pozneje v Ljubljano. Bil je tudi pomočnik ministra za kmetijstvo, podpredsednik Republiške zveze kmetijskih združenj. Sedaj je član izvršnega odbora Glavne zadrugne zveze LRS in direktor »Semenarne« v Ljubljani.

ALBIN JENSTERLE je bil rojen 7. septembra 1916. v Sorici, okraj Kranj.

V delavskem gibanju je pričel delati že leta 1936 v »Savezu gradjevinskih radnikov Jugoslavije«. Od takrat dalje je bil neprestano v delavskih sindikatih do kapitulacije stare Jugoslavije.

Ob razpadu stare Jugoslavije se je takoj vključil v OF. Leta 1944. v mesecu aprilu je vstopil v NOV, kjer je vršil dolžnost vodnika voda, komisarja čete in komisarja bataljona.

Takoj po demobilizaciji se je ponovno zaposlil v Železarni Jesenice, kjer je vršil dolžnost sekretarja Tovarniškega komiteja KPS Železarne Jesenice, nato pa je bil premeščen na Okrajni komitej KPS Jesenice.

Sedaj je predsednik Okrajne zadrugne zveze Radovljica, član Okrajnega komiteja ZK in član sekretariata Okrajnega odbora SZDL. Kandidira v Republiški zbor Ljudske skupščine.

MIRKO ZLATNAR je bil rojen 2. febr. 1920 v Ljubljani. Izhaja iz delavske družine. Po dovršeni osnovni šoli je obiskoval gimnazijo v Ljubljani, nakar se je vpisal na tehnično fakulteto.

V letu 1939 je bil sprejet v Partijo. Od leta 1940 do 1942 je delal predvsem pri organizaciji ilegalnih partijskih in frontnih tiskarn v Ljubljani, ki so imele v tem času ogromen pomen za pripravo oborožene vstaje v Sloveniji. Takoj po okupaciji je začel aktivno delati za OF in nato je vstopil v NOV.

Bil je član Glavnega odbora OF Slovenije in ljudski poslanec v okraju Gorica. Na kongresu KPS pa je bil izvoljen za kandidata Centralnega komiteja KPS, kar je še danes.

Tov. Zlatnar je nosilec »Spomenice 1941«. Kandidira za Republiški zbor na Jesenicah.

LOVRO CERAR je bil rojen 4. avgusta 1915. leta v Zalogu pri Kamniku. Izhaja iz delavske družine. Za narodnoosvobodilno vojsko je pričel delati 1941. leta. Leta 1943. pa je vstopil v NOV kot aktiven bорец, kjer je bil vse do osvoboditve. Takoj po osvoboditvi je nastopil službo v »Jelovici« v Škofji Loki, kjer je ostal do decembra 1950. leta. Tedaj je postal sekretar MK ZKS v Trzinu, kjer je še danes. Ima čin rezervnega poročnika in številna odlikovanja. Kandidira v Republiški zbor Ljudske skupščine.

MARTIN KOŠIR kandidira v Republiški zbor Ljudske skupščine. Rojen je bil 1926. leta. Že v mladih letih je okužil težo predvojnih režimov. Okupacija ga je zatekla doma, 1943. pa je vstopil v Koprski odred narodnoosvobodilne vojske. Kasneje je bil v Tomšičevi brigadi in VDV bataljonu za Koroško.

Po osvoboditvi je bil dalj časa v službi pri kmetijskem ministrstvu LRS, kasneje pa pri zveznem kmetijskem ministrstvu v Beogradu. Leta 1953. se je vrnil v Kranj v službo na OZZ, sedaj pa je uslužbenec OK ZKS v Kranju. Je predsednik Obč. LO v Goricih in O. O. Zveze borcev.

MIRAN KOŠMELJ, predsednik OLO Kranj, kandidira v Republiški zbor Ljudske skupščine. Malo je ljudi, ki ne poznajo tega starega partizanskega borca s številnimi odlikovanji. Tov. Košmelj je bil poslanec Ljudske skupščine obeh sklicev. Po osvoboditvi je imel razne odgovorne funkcije v ministrstvu za notranje zadeve LRS, bil je direktor Glavne uprave za državne nabave pri vladi LRS ter pomočnik predsednika Sveta za blagovni promet pri vladi LRS. Spomladi je bil izvoljen za predsednika Okrajnega ljudskega odbora v Kranju. Na tem mestu še danes uspešno upravlja svoje delo.

Kako naj glasujem

Nekaj najosnovnejših določil novega volilnega zakona

Ker so volitve v Zvezni in Republiški zbor tik pred nami, je prav, da se v naslednjih vrsticah spoznamo z najosnovnejšimi določili novega volilnega zakona, ki je vnesel v tehniko glasovanja nekaj bistvenih novosti.

Predvsem bo novo pri sedanjih volitvah to, da ne bomo več glasovali s kroglicami kot pretekla leta, marveč z volilnim listkom — glasovnico. Ker bodo hkrati volitve v Zvezni in v republiški zbor, bo vsak volilec dobil seveda dve glasovnici: rdečkasto, na kateri bo volil kandidata za Zvezni zbor in belo, na kateri bo volil kandidata za Republiški zbor. Razen tega ima vsaka glasovnica v desnem zgornjem kotu napisano, za katere volitve gre in številko volilne enote, v kateri je bila izpolnjena. V sredini glasovnice pa so z večjimi črkami napisana in s tekočimi številkami opremljena imena kandidatov.

Brž ko volilna komisija ugotovi, da je volilec vpisan v volilni seznam, mu izroči obe glasovnici (rdečkasto in belo). S temi glasovnicami gre potem volilec k posebni mizi, ki je ločena od mize, pri kateri se

di volilna komisija, in glasovnici izpolni. Pravilno se glasovnica izpolni tako, da se obkroži tekoča številka pred kandidatom, za katerega želi volilec oddati svoj glas. Če je na glasovnici samo en kandidat, mora volilec prav tako obkrožiti njegovo tekočo številko, ker prazne (neobkrožene) glasovnice ne veljajo. Neveljavne pa so tudi tiste glasovnice, na katerih bo obkroženih več kandidatov, ker volilec lahko na vsaki glasovnici voli le po enega kandidata, nadalje vse zamažane, prečrtane in dvoumno izpolnjene glasovnice.

Osebe, ki se iz upravičenih vzrokov na dan volitev ne zadržujejo v kraju, kjer so vpisane v volilni imenik, lahko glasujejo tudi v kraju, kjer se bodo ta dan zadrževale. V ta namen pa morajo pravočasno (najmanj 3 dni pred volitvami) dobiti od oblasti v kraju, kjer so vpisane v volilni imenik, potrdilo o volilni pravici in sicer v dveh izvodih, ker bodo 22. novembra volitve v Zvezni in v Republiški zbor. Če pa bodo posamezni volilci, ki glasujejo s potrdili, pozabili, da potrebujejo dve volilni potrdili in bodo prišli na volišče samo z enim, naj volilne komisije rešijo takšne primere tako, da bodo v zapisnik vnesle ime volilca, ljudski odbor, ki je izdal potrdilo in številko potrdila, potem pa naj potrdilo vrnejo volilcu, da bo lahko glasoval tudi za kandidata za Republiški zbor. Takšen način glasovanja sicer ni predviden v volilnem zakonu, je pa edini način, da se omogoči kar največjemu številu volilcev, da glasuje za kandidate obeh zborov.

Že od 16. t. m., torej od ponedeljka, vse na vseh vidnejših krajih po naših vaseh in mestih letadi, ki obveščajo vo-

live, v kateri volilni enoti bodo volili in kje bo urejeno volišče. Volišča so po pravilu razvrščena tako, da na enem volišču glasuje približno 500 volilcev. Prav tako je v zakonu določeno, da volitve trajajo od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer.

Ven iz lupine ozkih koristi!

(Nadaljevanje s 1. strani)

Odgovor pa ne bi bil popoln, če ne bi omenili, da gre v večini primerov, ko pritožbe zaradi davkov uporabljajo za agitacijo proti volitvam, za take ljudi, ki se jim davki še vse premalo poznajo. To se je pokazalo tudi v nekaterih primerih, ko so pred dobrim mesecem hoteli nakupovati velike količine raznovrstnega blaga, hkrati pa govorili, da so davki nezmožni.

Tu in tam slišimo tudi paret, da nima smisla voliti, »ko pa je samo en kandidat in je že vse skupaj pripravljeno vnapreje. V precejšnjem številu volilnih enot je res samo po en kandidat. Toda sprejet je bil na zboru volilcev, ki so se zedinili, da drugega ne bodo predlagali. Nekoč so kandidati postavljala vodstva meščanskih strank v Ljubljani ali celo v Beogradu, ne oziroma se niti za trohico na voljo in želje volilcev. Danes se kandidati predlagajo na svobodnih zborih volilcev, kjer vsakdo lahko ne samo pove, kaj misli o posamezniku, marveč lahko tudi sam vpliva na odločanje. Odločitev pade s strani vseh volilcev. Kje je potem večja demokracija? In končno, saj ne gre samo za to, koga bomo izvolili, — na volišču bomo tudi pritrtili celotni politični dosedanjemu razvoju naše države.

Podobne govorice smo si-

Visoka udeležba obrtnikov

Iz razgovora s tov. Ivanom Bertonccljem

Pred dnevi je naš sodelavec obiskal sekretarja Okrajnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva v Radovljici tovariša Ivana Bertoncclja — Johana in mu postavil nekoliko vprašanj v zvezi z opravljenimi volitvami v okrajni zbor proizvajalcev in z bližnjimi volitvami v Republiški in zvezni zbor. V naslednjem priročju nekaj misli, ki jih je povedal tovariš Bertoncclj o predvolilni situaciji v radovljiškem okraju.

Z izidom volitev v Zbor proizvajalcev smo lahko zadovoljni. Povsod je bilo zanje precej zanimanja in pravilnega razumevanja, če ne upoštevamo kar močnih lokalističnih teženj, ki so se pokazale v posameznih industrijskih podjetjih. Zelo značilna je bila tudi visoka udeležba obrtnikov, med katerimi so se volitev vzdržali le redki posamezniki. Pokazali so tudi razumevanje za vlogo zbora proizvajalcev in računajo z njim kot z važnim organom.

V nekaterih vaseh je bila udeležba precej majhna, toda ko smo si pobliže pogledali razloge, smo videli, da pretežno del odsotnih odpade na bolne, na tiste, ki služijo rok v JLA, in na starejše kmetozadružnike, ki jim je zdrav-

stveno stanje preprečilo prihod na oddaljena volišča v gorskih vaseh. Pravzaprav to niti niso več proizvajalci, ampak so preužitkarji.

Tudi sestav izvoljenega zbora proizvajalcev je dober, tako po socialnem poreklu svojih članov kakor tudi po njihovih poklicih. (Izmed 40 novoizvoljenih odbornikov je 30 komunistov.)

O volilnih zbora je tovariš Bertoncclj povedal, da so povsod potekali v lepem, konstruktivnem vzdušju. Na njih so večinoma razpravljali o naši zunanji politiki, sovražni vlogi Vatikana, in vlogi nove Ljudske skupščine in o gospodarskih vprašanjih, tudi o davkih.

Kar zadeva davke, ni bilo posebnih pritožb, čeprav je v radovljiškem okraju davčna obveza precej napeta. Več je bilo govora o neuravnovešeni davčni obvezi v predelih, ki mejijo na sosednji kranjski okraj. To je seveda zato, ker je v kranjskem okraju davek lahko večji v nižinskih predelih, v višinskih, ki mejijo na radovljiški okraj, pa je zato lahko manjši. V radovljiškem okraju ni take izbire, zato pa se razlika pozna na meji med obema okrajema. Vse take neveselosti bodo odpadle z novim načinom obdavčitve po katastrskem donosu, ki so ga kmetje na vseh volilnih zbora vanjih pozdravili kot pravičnega in edino pravičnega.

Kako pa z delom Socialistične zveze? — Seveda ni storila vsega, kar bi bila lahko. Njeno delo pa se je precej poživilo. Dobra volilna zborovanja so bila v vseh bivših kandidatnih območjih. V številnih krajih so bili pripravljeni tudi razgovori kandidatov z volilci, posebno tam, kjer je bilo precej takih ljudi, ki še niso našli skupnega jezika s Socialistično zvezo. Tak razgovor so bili zelo koristni in plodni, ker so razčistili mnogo problemov in pokazali tudi nekaj naših nepravilnosti.

šali v nekaterih vaseh, ko smo volili v okrajne zbore proizvajalcev. »Zakaj pa na volišče,« so menili nekateri, »saj bo izvoljeno tako malo kmetov, delavcev in uslužbencev pa bo dosti več.«

Zastopstvo v zbora proizvajalcev se določa po prispevku posamezne gospodarske panoge v skupni družbeni bruto-produkt. Panoga, ki v letu proizvede večjo vrednost, ima v zboru proizvajalcev tudi večje število zastopnikov. Za tako načelo smo se odločili, ker hočemo, da bi o razdelitvi ustvarjalne vrednosti sodočnili prav tisti, ki so k njej največ prispevali. V radovljiškem okraju je n. pr. odnos med lanskim družbenim produktom iz kmetijstva in tistim iz ostalih gospodarskih panog kakor šest proti 94. Zato tudi tako malo kmetov v okrajnem zboru proizvajalcev.

Tarnanje tu ne pomaga. Tak odnos bo ostal, dokler bo v kmetijstvu trajal današnji sistem dela, dokler naše zaostalo kmetijstvo ne bo mehanizirano in modernizirano, dokler kmet na bo pričel delati na višji, produktivnejši osnovi. In tega si vsi želimo. To bomo tudi dosegli, če bomo vsi prispevali svoj delež h gospodarski graditvi, če se ne bomo zapirali v tesne lupine domov in tovarn, temveč krepko posageli v življenje socialistične družbe okoli nas. Tudi z nastopom na volitvah!

Gorenjska po osvoboditvi

V
S
L
I
K
I

SVOBODNA GORENJSKA JE ZADIHALA S POLNIMI PLJUČI... OD PREPADNIH STEN TRIGLAVA DO OBRONKOV KAMNISKIH ALP, SORSKEGA POLJA IN DOLIN OBEH SOB, JE ZAPLALO NOVO ŽIVLJENJE. V USTVARJALNEM POLETU SE ROJEVA NOV LIK ČLOVEKA — ZAVESTNEGA BORCA ZA NOVE, BOLJŠE ODNOSE MED LJUDMI — ZA SOCIALIZEM.

Na sliki zgoraj: Novi moderni predelovalni obrati jeseniške železarne, ki so delno že začeli obratovati.

Na sliki desno: Nova livnica za temperlitine v tovarni »Titan« v Kamniku.

Mi gremo naprej...

TOVARNE DELAVCEM! To revolucionarno geslo je postalo stvarnost prvič v zgodovini delavskega gibanja prav v naši socialistični domovini. Nič več ne kroji delavcem usode frak in talar, oni si ustvarjajo boljše življenje sami. Na sliki: Dolgoletni borec za pravice delovnega ljudstva Janez Mlakar govori zbranim delavcem jeseniške železarne ob priložnosti, ko so delavci prevzeli upravljanje tovarne v svoje roke.

Na sliki zgoraj: Hidrocentrala v Mostah.

Kakor nikoli poprej, se je na svobodnem Gorenjskem razcvetovalo tudi kulturno življenje. Zaživeli sta dve novi stalni gledališči. Številni pevski zbori gojijo slovensko pesem skoraj v vsaki vasi. Sindikalna kulturno-športna, izobraževalna in kulturna društva, predvsem pa naše »Svobode« so postale oblike, preko katerih je omogočeno slehernemu delovnemu človeku, da močno dvigne raven svoje izobrazbe in zrele miselnosti.

Na sliki spodaj: Uprizoritev Lorcinega »Doma Bernarda Albe« na odru tržiške »Svobode«.

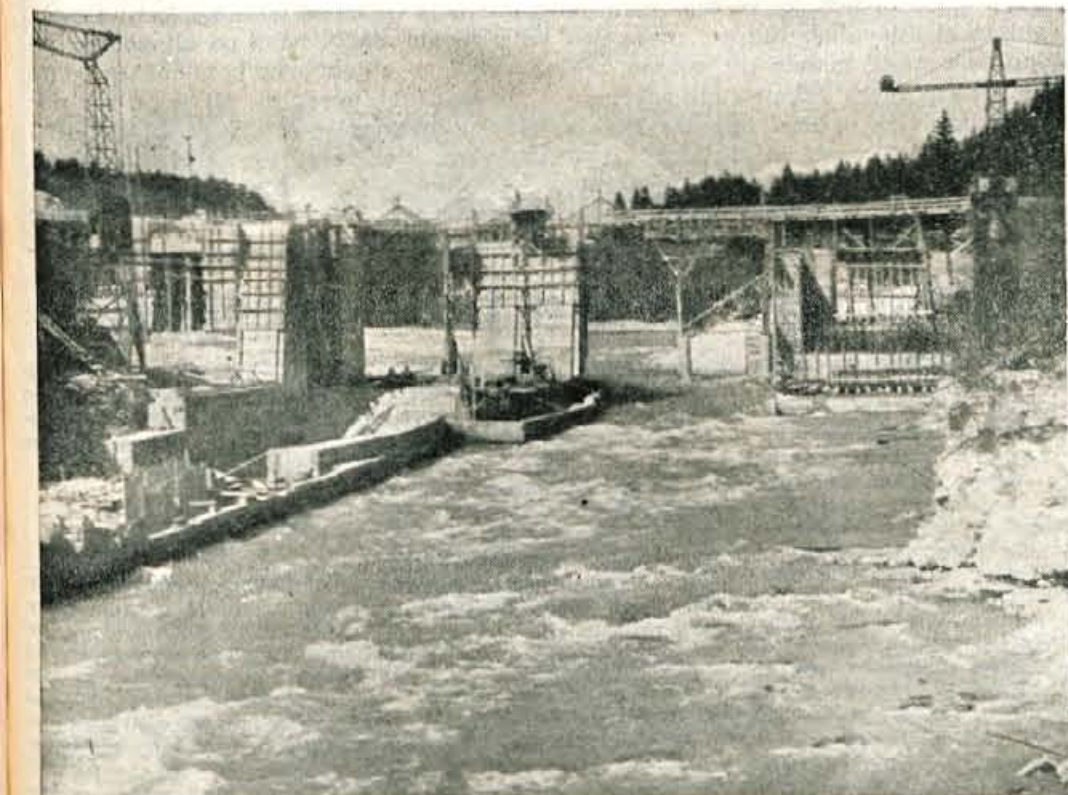

Odprte so bile nove gimnazije, zgrajene nove osnovne šole.

Na sliki desno: Mladinci so prostovoljno priskočili na pomoč poklicnim delavcem, ki gradijo gimnazijo v Škofji Loki. Gimnazija je bila pred tedni že izročena svojemu namenu.

Na stotine novih stanovanjskih stavb je zrastle po vsej Gorenjski. Stanovanjska slika je sicer po naših industrijskih središčih, zaradi povečane industrije še zelo velika, vendar so prav v zadnjem letu zastavljeni odločni koraki, da bodo vsaj najpotrebnejši prišli do stanovanja. V Kranju bo do spomladi 1954. leta zgrajenih okoli 100 stanovanj, v Trzinu 70 itd.

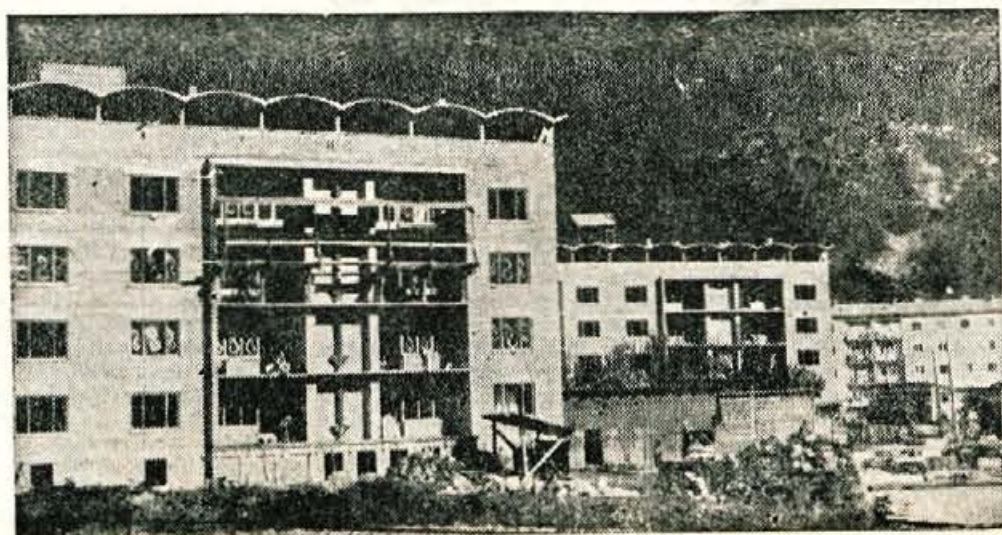
Na sliki spodaj: Novi stanovanjski bloki na Jesenicah.

Na sliki zgoraj levo: Nad deset tisoč Kranjčanov je z velikim ogorčenjem sprejelo vest, da so zapadne sile na londonski konferenci maja 1952. l. dale večji del civilne uprave v roke italijanskim pohlepnežem.

Gorenjski človek tudi danes, ko gre spet za naše nacionalne interese v coni A, skupno z vsemi Jugoslavlani misli isto: raje življenje kot samo pod naše zemlje!

Na sliki spodaj: Maja letos je začela v Medvodah obratovati nova hidrocentrala — nov gigant naše ključne industrije. Prvi agregat že daje energijo novim tovarnam in podjetjem širom po Sloveniji.

Razmišljanja

ob obisku pri čuvarjih naših meja

Skoraj mesec dni in pol je preteklo, kar so svetu sporočili vest, da so zahodni zavzniki sicer izročili Trst Italijanom, Tisti Trst, za katerega je preteklo toliko naše dragocene krvi. Naši narodi so proti temu sklepu nastopili z vso resnostjo. Smrt fašizmu — svoboda narodu, je bilo geslo, ki je zopet dobilo tisti pravi pomen, ki ga je skovala narodnosvobodilna borba, in ki so ga milijoni tokrat tako iz srca vzklikali. Naša vojska je na povelje svojega vrhovnega komandanta Tita zasedla mejo, da brani jugoslovanske pravice. Na meji se danes še bolj utrjuje med vojno skovano bratstvo in enotnost, kajti zloglasen sklep je udaril v že toliko let krvavečo rano vseh Jugoslovancev. Vprašanje Trsta danes ni samo stvar Slovencev, ampak 17 milijonov Jugoslovancev, ki nikoli ne bodo dovolili, da se italijanski fašizem pod novo barvo danes ponovno razbohoti po naši zemlji, po zemlji, ki sicer ni bogata, vendar naša je in to je tisto, zaradi česar smo morali seči po zadnjem sredstvu, oboroženi sili, da zavarujemo svoje interese.

V mislih imam državni proračun in visoko številko, ki je namenjena narodni obrambi. Težke milijone smo posvetili temu namenu, Marsičemu smo se morali odpovedati in to tudi takrat, ko nam ni bilo lahko. Danes pa s ponosom lahko ugotovimo, da imamo Armado, moderno in mehanizirano, ki nam je porok, da se nam krivica ne bo zgodila in da se nam ni bati prav nikogar. Danes lahko vsemu svetu povedamo, imamo ljudsko Armado, ki se bo postavila v bran prav vsakemu agresorju.

»Trideset divizij imate«, nam očita z leve in desne. Da, imamo jih, vendar moramo povedati, da je to trideset divizij jekla, ki je pripravljeno, da štiti vsako ped jugoslovanske zemlje in da prepreči prav vsako krivico, ki bi jo nam različni »prijatelji« radi prizadejali. Morala naše vojske na položajih je visoka. Vojakom niso potrebna predavanja o tem, zakaj morajo čuvati meje, kajti svojo dolžnost poznajo dobro, zato, ker jim srce velevala, da ne smejo dopustiti, da bi se lovke ognjenega polja stezale po naši domovini.

mo pozabiti, kar so nam prizadejali, vendar pod takimi pogoji je pozaba nemogoča. Nasprotno! Njihova dejanja nam ponovno odpirajo rane, ki se še niso zacelile. Le kdo more pričakovati, da bomo spokojno gledali, da nam trgajo del živega telesa? Menda ni nikogar, ki bi nas obsojal zato, ker tega ne dovolimo.

Poznamo italijanske mojstre diplomacije, ki se znajo razjokati, točijo krokodilove solze ali pa demonstrativno zapuščajo konferenco. Znano se kretni po kuloarjih in kabinetih ter znajo spletkariti. Prosjačnje in moledovanje ni pri njih prav nobena posebnost. Res, prava cesarska diplomacija. Spricho vseh teh naštetih »veščin« je naša diplomacija videti preveč okorela. Vendar temu ni tako. Naša pot, tako notranja, ki jo sami hodimo, kot zunanja, ki jo vodimo, ima jasno začetno pot, ki ima en sam cilj, — boljše življenje. Socialistična politika je gibalo naše diplomacije, zato nam je spetkarjenje, podkupovanje in izsiljevanje tako tuje, kot Pelli in njegovim asistentom vsakdanje in domače.

se, svojo sveto zemljo in morje. Te dni prav vse organizacije obiskujejo naše vojake na položajih ob italijanski meji, da se z njimi spoznavaajo, razgovarjajo in jih nazadnje tudi obdarujejo. Predstavniki delovnih kolektivov in Socialistične zveze iz Kranja so pretekli teden obiskali našo vojsko, ki je na položajih v okolici Tolmina na Primorskem. Pot nas je vodila skozi Poljansko dolino mimo Hotavelj, proti Cerknem. Avtomobil je plezal po strminah in ovinkih in kmalu je voznik nevarnim potnikom želedec počasi »zlezal« v grlo, vendar smo vse slabosti zatajili, kajti pred nami je bil obisk in nismo hoteli pokazati, da se slabo počutimo.

Dobro vedo, da bodo prvo lovko, ki bo segla po naši zemlji, odsekali prav pri korenini, in tako bodo storili prav z vsako, ki bi kakorkoli hotela omejit našo neodvisnost in krasti naše ozemlje.

Prav tako razpoloženje vlada pri našem ljudstvu, tako v obmejnih krajih, kakor v osrčju domovine. Vsem je skupna ena misel: imamo vojsko, vanjo zaupamo, nič se nam ne mora zgoditi. In res je, naš zaupanje v armado je lahko upravičeno, kajti armada, zrasla iz ljudstva, se zaveda svoje poslanstva. To so nam zatrdili vojaki in oficirji, ki smo jih obiskali.

Kapetan je. Neposredno na meji opravlja svojo dolžnost. Pripovedoval mi je anekdoto, ki jih naši vojaki doživljajo vsak dan za en koš.

Italijanski oficir je aretiralec našega dvolastnika in ga odpeljal na kvesturo. Tam kaj so ga zasliševali in spraševali o naši vojski, kdo so, koliko jih je, ali so res sami Bosanci, oboroženi z noži in bombami itd. (Teh se posebno bojijo, ker imajo z njimi verjetno malo slabe izkušnje.) To mora polzedeleti in priti vse točno povedat. Seveda italijanski oficir ni pozabil povedati, da se bodo 8. novembra srečali v Kobaridu. Naš dvolastnik je po nekaj dneh zopet šel onstran meje. Nabrijantini in oficirji ga je že čakal in hlastno pričel spraševati, kaj je izvedel. Preprosti kmetič, primorska korenina, pa mu je dejal: »V Kobaridu je grobnica iz prve svetovne vojne. V njej je pokopanih 16.000 italijanskih vojakov. Če želite tjakaj, lahko pridete pred 8. novembrom.« To je vse, kar je dejal preprosti človek z naše meje oholemu oficirju, ki je s poteptanim nosom in brez pozdrava odšel. To je ena izmed mnogih, ki jih doživljajo naši vojaki in ljudje na meji.

No, pa je tudi slabost hitro minila, ko smo pričeli sestavljati kulturni program, kajti z nami so bili člani pevskega zbora in godba na pihala SKUD Franceta Prešerna ter člani Prešernovega gledališča. Vojakom smo želeli pripraviti res presenečenje, ki nam je tudi uspelo. S kratkim kulturnim programom smo vojakom pripravili toliko veselja, da je navdušenje borcev težko opisati. Posebna komisija, ki je bila izvoljena v enoti, je razdelila 2300 paketov, ki so jih vojski darovali delovni kolektivi in člani Socialistične zveze. Pogovor z borci je bil prijateljski, toliko bolj, ker so naši stari znanci iz Kranja. Povezanost ljudstva s svojo armado je tukaj prišla res do izraza, kajti toliko razumevanja in in tovarštva redkokdaj vidimo.

Ob takem doživetju se človek mora zamisliti in ozreti nazaj, kako je bilo včasih in kako je danes. Predvojna razcepjenost med jugoslovanskimi narodi je dovolj znana, saj nas je dovolj stala. V težkih bojih za narodno osvoboditev je bil bratstvu in enotnosti postavljen nov temelj, ki ga danes dograjujemo. Novo socialistično bratstvo med našimi narodi je tako trdno, da ni sile, ki bi ga lahko razbila. Demonstracije ob prostostnem osmooktoberskem sklepu, ki so izbruhle prav po vsej naši domovini in zajele prav vse naše državljane od Dječvrdelje pa do Triglavja, so dokaz, da so naši narodi monolitni prav tako, kot v svojih najtežjih dneh.

Vendar se je tudi Pella enkrat »speljal«. Italijanska politika o tržaškem vprašanju je dobila takšno zgodovinsko kofuto, da jih bo glava vsaj še nekaj časa bolela. Ni niso pomagale »žrtve«, ki so pred kratkim padle na tržaških ulicah za rimsko volkuljo. Tokrat je kri tekla zaman. Infiltrirana fašistična fakinaža z juga je zaman rjavela po tržaških ulicah. Tudi Zapad je spregledal to teatersko komedijo. A plavdrali so jim z rafali iz angleških mitraljezov. Tudi njim je prišlo italijansko poudarjanje zaslug in junaštva prav do grla. Spoznali so, da se jih more krotiti samo z mitraljezi in da jim drugo mazilo res ne pomaga.

Tu in tam slišimo govorice, da je stališče Sovjetske zveze do tržaškega vprašanja edino pravilno, ker želijo dosledno izvedbo mirovne pogodbe. To se pravi, Jugoslavija naj izprazni tudi cono B. Komu je to v korist, prav lahko presodimo — prav tako tudi, komu bi to bilo v škodo. Ta »miroljubna« politika z Vzhoda nam je poznana pod imenom informbirojsčina, ki nam je do zdaj še vedno želela samo slabo.

Nova cesta - uspeh ljudske oblasti

V nedeljo, 15. novembra 1953 je za zaključek tradicionalnega »Škofjeloškega tedna« tov. Boris Zihel odprl novo asfaltirano cesto, ki veže Škofjo Loko s kolodvorom. Tako so se v kratkem času Ločani že drugič zbrali k pomembni slavnosti, ki kaže resna prizadevanja mestne občine za izboljšanje komunalne dejavnosti v mestu in okolici. Otvoritvi je prisostvovala tudi tov. Mira Svetinova, mestni kandidat za nedeljske volitve, dalje zastopniki oblasti, gradbenih ustanov, vojske in množica delavcev — graditeljev in meščanov. Tov. Zihel je v svojem govoru poudaril, da vsi ti uspehi pomniljo pravilnost poti našega državnega vodstva, kažejo, kaj zmore sproščena energija širokih ljudskih plasti, energija, rešena vseh spon birokratizma. Iskreno je čestital graditeljem in Ločancem ob pomembnem prazniku in želel, da bi se dosedanjim uspehom pridružili še novi in bi mogli delovni ljudje Škofje Loke in okolice uresničiti svoje načrte. Iskrenim čestitkam se je pridružila tudi tov. Mira Svetinova, ki je v svojem govoru poudarila, da v množici vsakdanjih težav in problemov vse preradi omalovažujemo velike in pomembne uspehe naše socialistične graditve vse preveč vidimo samo svoje lokalne prilike, ne pa celotnih mogočnih naporov naše ljudske oblasti po vsej Jugoslaviji. Zastopnik vojske je izrazil svoje zadovoljstvo nad graditvijo ceste, ki bo služila tudi naši Armadi, ki ne bo dopustila, da bi te lepe nove ceste še kdajkoli služile katerekoli okupatorju.

Dvolastnikom so prepovedali prehod čez mejo

Izgleda, da se italijanske oblasti ne bojijo samo naše JLA, marveč tudi civilnega prebivalstva. Vsem dvolastnikom iz Ratač so namreč italijanski obmejni organi prepovedali prehod čez državno mejo, čeprav imajo dvolastniške izkaznice, s katerimi so lahko do pred kratkim še hodili na svoja posestva onstran meje. Ker imajo Ratačani na Vrheh, v Planju in Zg. Trbižu še nepopravljeno seno in drva, Italijani pa jih v te kraje ne pustijo od 9. novembra letos, bodo vaščani utrpeli večjo gnotno škodo.

S sej novih zborov proizvajalcev

V nedeljo, 15. novembra so se prvič sešli novoizvoljeni ljudski odborniki, člani Zbora proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora v Radovljici. Izvolili so svojo verifikacijsko komisijo in (če te le organe) odbornika za vodstvo sej, mandatno-imunitetno komisijo in komisijo za družbeni plan in proračun.

Se isti dan je bila v Radovljici tudi skupna seja obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora. Izvolili so skupne stalne odborniške komisije (komisijo za pravne predpise in organizacijska vprašanja, komisijo za volitve in računsko komisijo), svete Okrajnega ljudskega odbora (svete za gospodarstvo, za komunalne zadeve, za prosveto in kulturo, za ljudsko zdravstvo in socialno politiko, za notranje zadeve) in disciplinsko sodišče.

Skupna seja je v nadaljevanju ustanovila proračunsko-administrativno inšpekcijo, finančno inšpekcijo in tržno inšpekcijo ter razpravljala o nekaterih tekočih gospodarskih vprašanjih.

V sredo, 18. novembra se je sestel tudi novoizvoljeni Zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora v Kranju. Kakor v Radovljici, so novi odborniki prisegli, nato pa je bilo opravljeno konstituiranje z izvolitvijo vseh organov Zbora proizvajalcev.

OBRAZI IN POJAVI Cvetlice, prosim!

Gosta, zoprna poznojesenska megla. Vlažen zrak zgodnjega jutra, še neprijeten na železniški postaji.

Nekaj minut čez peto jutraj sem se pripeljal. Več kot uro imam časa do zveze. Neznosno, zaspano čakanje...

Komaj sem izstopil iz — vlaka in že so pritekli časopisni kolporterji.

— Ljubljanski dnevnik! TT! Gorenjec! TT! TT! je slišati vsepnek. Najbolj pa vprijetja deček in deklica in se prerivata med potniki in hitita prodajati natiskan papir. Ravno kar je prispel iz Ljubljane.

— Poročevalec, Borba, TT, TT! kliče na vso moč. Mlada sta še, zelo mlada. Samo ob nujnih poljskih delih vstajajo otroci na kmetih tako zgodaj. Pa je to poleti in so takrat počitnice! Vsi prodajalci časopisov so štirje. Starejši moški, ženska in oba otroka. Nemara sta njena.

Rokavic nimata, zato tiščita pesti v žep, a kaj to pomaga, ko pa se od časa do časa najde kupec, in že mora roka na dan, na hladen, vlažen zrak, da mu poda zaželeni izvod Teteja ali Pavlihe. Ze jutraj ob petih vsa premrazena prodajata časopise, svoj čas in zdravje.

Isti dan sem se vrnil s popoldanskim vlakom. Spet sta prodajala časopise. In zvečer spet. Ali imata starše? Imajo ti službo? Ali hodita v šolo? Kdaj se učita, če se sploh lahko kdaj?

Nekje drugje fantek zvečer raznaša »Ljubljanski dnevnik«. Najprej mora popoldne na postajo in tam prejme vso pošiljko. Včasih mora čakati tudi poldrugo uro, ker ima vlak večkrat zamudo. Potem časopise zloži po vrsti in jih raznosi po naslovih. Če se hitro obrne in vlak nima zamude, konča že ob osmih, včasih pa celo ob devetih.

lo traja tudi do pol desetih. Včasih celih pet ur! Ob vsakem vremenu! Kako je oblečen, nihče ne vpraša. Lani je bil v tretjem razredu osnovne šole. Zelo je nadarjen. Vedno je pisal odlične spise. Letos, ko opravlja ta težavni posel, mu gre v šoli iz dneva v dan slabše. Vsaj tako pripovedujejo.

Zadnjič sem ga srečal, ko se je v družbi dveh mlajših deklic zvečer vračal s posla. Vprašal sem ga to in ono, kako je kaj v šoli, če ga kaj zebe in če je utrujen. Lepo je odgovarjal, da je vse v redu. Pаметen je. Deklica pa, ki se je ob razgovoru očividno zabavala, me je razposajeno vprašala: — Gospod, ali ste morda malo pijani, ko tako čudno govorite?

Ves zmeden sem pozdravil in odšel. Čudno! Vsaj domišljam si, da sem povsem normalen. Zakaj naj bi bil čudno govoril? Kaj je hotela reči?

Ali ni navajena takih vprašanj? Ali je nihče prav nikdar ne vpraša, kako je v šolo, kako se počuti pri kolportiranju časopisa in ali to ni malo preveč zanj? In ali njenih staršev nihče ne vpraša, zakaj silijo mladoletne otroke k napornemu delu? Jih kdaj kdo vpraša, ali so potrebni pomoči?

Morda pa je hotela s tem dejati: — Zakaj pa tako neumno vprašuješ, ko da ne bi vedel, da drugače ne gre, da je že tako, da moramo raznašati časopis, če je dež ali sneg, po mrazu in megli, da deček pred delikatesno trgovino mora prodajati »Polet«, da vsi mi to moramo, ker nam tako velevali starši, njim pa ali pohlep po denarju, po alkoholu ali karsibodi drugem.

Se bo treba pomisliti, ali je to res potrebno. Jugoslavija ni dežela, kjer v Bad Gasteinu otroci pred vsemi vlaki vpijejo: — Blumen bitte, Blumen bitte, meine Herrschaften! ABC

Delavski razred naj se še bolj uveljavi

(Nadaljevanje s 1. strani)

V nadaljevanju je govornik omenil, da moramo nadoknaditi nekaj velikega, kar stari kapitalistični sistem ni storil, ko je delavcu tesno priprl vrata k izobrazbi. Danes je delavec postal odločilen, vladajoči razred. Toda ta stavek bi ostal navadna fraza, če ne bi storili ničesar, da se ta razred tudi uveljavi kot odločilen in vladajoč. Če bi samo ponavljali, da je delavec vladajoči razred, odločanje pa pustili v rokah ozke plasti upravnega aparata, če ne bi storili vsega, da ta tanka plast postane vse bolj odveč, — bi bilo to le prazno fraziranje. Naša socialistična demokracija ne bi bila nič manj formalna kot buržoazna demokracija, če delavskemu razredu ne bi nudila praktične možnosti, da uveljavi svojo vlogo. Prvi korak v tej smeri je bila uvedba delavskih svetov, drugi korak pa so

zbori proizvajalcev v naših krajih in okrajih.

Nadalje je tov. Zihel dejal, da so zbori proizvajalcev v naših krajih in okrajih zaradi nove oblike samoupravljanja, ki jo največkrat imenujemo komuna. Omenil je dosedanje rezultate tega razvoja in poudaril smer, v kateri bo potekal v prihodnosti.

V samoupravljanju v okviru podjetja se delavec marsičesa nauči, toda dostikrat mu to opravljanje v podjetju še ne odpre vseh obzorij. So še dokaj izolirana področja družbenega življenja, o katerih delavci največkrat imenujemo delavsko zelo udalžen. Da bi delavski razred resnično uveljavil svojo vlogo, je potrebno, da se njegovi predstavniki nekje srečajo, da izmenjajo misli, da spoznajo probleme, ki so povsod različni, da dobio pregled nad problematiko v vsej državi. Vendar ni dovolj,

če so proizvajalci le obveščeni, kam gredo sredstva, ki jih ustvarjajo, biti morajo neposredno udeleženi tudi v razdeljevanju teh sredstev. Prav v tem je glavna naloga zborov proizvajalcev, je dostavil govornik in poudaril potrebo po neprestanem usposabljanju njegovih članov spricho čedalje večje vloge zborov proizvajalcev v prihodnosti.

V nadaljevanju je tov. Zihel omenil še nekatere izrazite ostanke stare miselnosti, ki so se pokazali tudi pri preteklih volitvah v okrajne zборе proizvajalcev, — ponekod sorazmerno premajhno zastopstvo delavcev od stroja in ženske. Govoril je o naši zunanji politiki vobče in še posebej o najbolj perečem zunanje političnem vprašanju, tržaškem vprašanju in poudaril načelnost naša politike.

Nato je odgovarjal na številna vprašanja prisotnih, ki so ga poslušali z velikim zanimanjem in se mu prisrčnim odobravanjem zahvalili.

Zborovanje v Domžalah

Na glavnem trgu v Domžalah se je zbralo v nedeljo popoldne okrog 3000 ljudi na veliko predvolilno zborovanje, na katerem sta govorila svojimi volivcem kandidata za Zvezno skupščino tov. Tomo Breje in kandidat za Zvezni zbor proizvajalcev tov. Janko Rudolf. Navdušeno pozdravljen je Tomo Breje govoril o važnosti predstojenih volitev in poudaril pomen skupnega enotnega nastopa pri volitvah. Daljši govor o naši notranji in zunanji politični situaciji je imel nato tov. Janko Rudolf, ki je med drugim ostro obsodil italijanski imperialistični pohlep.

Priloga za poduk in razvedrilo

IZ INDIJE —

Šri Ačaraja Vinobadži Bhave

Indijski kmet pred odločitvijo

Dobro se še spominjam svojih obiskov v indijski vas. Najprej sem se večkrat odpeljal v zakotne kraje južniindijske države Mysore, nekaj pa sem jih videl tudi v vzhodnem in severnem delu dežele. Bil sem že poprej pripravljen, da bom videl veliko siromaštvo, toda kar sem videl v južni Indiji, je bilo še dosti več.

Po razdrapanem kolovozu se je naš jeep dolgo zavijal v oblak rdečega prahu. Končno nas je le pritresel do ovinka, kjer vsak mesec vaščani čakajo na poštarja. Od tod smo še hodili kake četrt ure in prišli v vas. Tam so že vedeli o prihodu. Može — zdelani, podhranjeni, ožgani — so se zbirali pred hišami in nezaupno ter z narejeno brezbriznostjo ogledovali čudne goste. Bilo je v monsunskem času, ko v tistem predelu pada edini dež in prinese naravi zelenilo, ljudem pa kruh in delo. Tri mesece traja, od začetka junija točno do 12. avgusta, ko deževje spet preneha in ga kmetje čakajo celih devet mesecev. Zemlja razpoka, vroč veter razpiha prepele, ožgane travne bilke, sonce neusmiljeno pritiska na lobanje, vode je v vodnjakih vse manj in manj. Niti gosta mreža zanemarenih namakalnih kanalov ne pomaga, saj je suha tudi struga bližnje reke. Polnih devet mesecev čakanja in upa na prihodnjo letino! Potem pa spet tri mesece plah in naltov — polni kanali, namočena polja — hitro stopanje za volmi in lesenim plugom, setev, presaditev riža in pobiranje letine — mnogo dela za vsa enajst, dvanaest, trinajstčlansko družino.

Prišli smo prav ob takem času. Pa je le bila zbrana skoraj vsa vas. Ni hotela zamuditi zanimivih tujcev. Pa se je razočarala. Prav nič nismo bili zanimivi. Bili smo kot vsi ostali zapadnjaki, ki so jih stoletja morili z zbiranjem davkov, ječami, komisijami in policijo. Le, da nismo nosili orožja in palic in da smo se bolj prizadeto zanimali za njihovo življenje.

V vasi sta dva vodnjaka. Eden je na sredi vasi, drugi, za izvrženje, parje, pa na robu. Med palmami se stiskajo nizke, s slamo krite kočice. Zgrajene so iz blata, pomešanega s slamo in posušenega na soncu. Na zidovih so prilepjene

pogačice kravjeka. Tam se sijo in jih potem uporabljajo za kurjavo. Lesa ni. Džungla je daleč. Pa tudi če bi bila blizu, kmetje v njej ne bi smeli sekati, saj je last veleposestnika, ki jo ljubosumno varuje. Postavil je gozdne čuvaje, ki mu pomagajo vaški po-

vas. Drugod nimajo vodnjakov. Na sredi vasi je velika mlaka. Vanjo se steka groz, iz nje zajemajo vodo za kuho. V njej se umivajo ljudje, tam se kopije goved, v njej perejo perilo in obleke. V vodi se nabirajo alge, da je včasih od njih zelena vsa gladina. Zato

jel, svojih njiv pa niso imeli. Sedaj se že dolgo, toda zaman toležejo, da bi jim nekje dodelili kak kos neobdelane zemlje. Kaj jim je preostalo drugega, kakor stari, tradicionalni poidic — tatvina? Te so se tudi pokotili in kmalu povzročili nezasišano ogorčenje kme-

Značilna indijska vas

licisti, da to ogromno premoženje ubranijo pred kmetovo sekiro. Vstopimo v kmečko kočico. Iz kuhinje, ki je v vseh hišah na levi od vhoda, se vali dim. Več je presenetljivo slišati, prav tako tudi prostor na desni in dvorišče, ki je za kočico obzidano. V veži stojijo pleteni sodi s pridelkom, večji del pa ga je zakopanega pred vhom. V kuhinjo in prostor na desni tujec nima vstopa, zlasti ne v kuhinjo, da ne bi s tem žalil domačih bogov, ki stojijo v kotu in pred katerimi so na ploskih, steptanih filnatih tleh s kredo narisani zamotani ornament. Okrog nas se gnele kopica otrok. Povprečna družina jih ima po enajst. Zene se stiskajo v kot, ponekod si zakrivajo obraz in molčijo, drugod pa na vse pretege hitijo pripovedovati.

To je še precej napredna

Angleži take mlake prezirno imenujejo »village green«, vaška trata.

Ogledal sem si vso vas. Spraševal sem vse mogoče in izvedel kar precej. Nihče nima več kot dva hektarja, večina volče nima zemlje. So najemniki, odvisni od gospodarja, mestnega trgovca. Pa ni on edini, ki vedri in oblači v vasi. Tu je še oderuh, ki mu vsi dolgujejo in niti ne vedo koliko, saj jim je obrestna mera neznana in dolg raste, kakor je pač vseč oderuhu. Stiska jih in gnjavi in jim pobere še tisti del pridelka, ki ga nista vzela veleposestnik in država. Tu je še krajevni policist, ki ne more živeti od redne plače in si mora pomagati še kako drugače. Za vsako malenkost jemlje podkupnino, ki pomeni precejšnjo postavko v kmetovih izdatkih.

Zakon kmeta seveda ščiti, vendar pa si slednji le težko prebije pot do pravne zaščite, saj je neplemen, kaj šele, da bi znal angleščino, ki je uradni jezik. Kot zaščitnik se včasih pojavijo kakšne politične stranke, zlasti socialistična. Ponekod iz kmetove stiske kujejo kapital tudi misijonarji. Slišal sem to-le zgodbo:

Iz države Madras so prgnali celo kasto tatov čez mejo v državo Mysore. Sistem kast jim je tisočletja veleval, naj se bavijo s tatvino in samo s tem. Kar nenadoma pa so jim začeli krati! To pravico in jih preganjati tudi s strani države. Kjerkoli so se hoteli utaboriti v novem okolju, povsod so jih vaščani odgnali. Pa so reveži sklenili, da ne bo drugega izhoda razen obdelovanja zemlje. Toda kje najti zemljo? Odšli so k francoskim katoliškim misijonarjem v bližini in jim potožili. Ti so jim ugodili in izposlovili dovoljenje za naselitev v neki džungli, pod pogojem, da vsi priseljenci prestopijo v krščanstvo. Pa so prestopili. Seveda jih misijonarji niso poučili o veri, pač pa jim je šlo le za to, da v svoja statistična poročila navedejo nov uspeh.

Doslejenci so iztrebili del džungle, napravili majhno jaso in si tam postavili blatne kolibe. Na delo jih ni nihče spre-

tov proti njihovim zaščitnikom — misijonarjem. Pa se je pripetilo, da so neke noči trije pripadniki te tatijske kaste napravili luknjo skozi blatni zid neke hiše in hoteli odnesti s seboj košaro raglja. Gospodinja se je prebudila in pričela klicati na pomoč. Dva tatova

Ačaraja Vinoba Bhave, voditelj indijskega kmečkega gibanja. (O njem podrobneje prihodnjič.)

sta še uspela pobegniti skozi luknjo v zidu, tretjega pa je žena že pograbila za noge in ga vlekla nazaj. Tatova pa sta ga vlekla skozi zid, seveda ne iz tovarništva, kajti ko sta zasilila, da sta se zbudili še ostali ljudje v hiši, sta svojo glavo in jo popihala z njo. Zakaj vse to? Zločini, ki se pripetijo v indijski vasi, se skoraj nikoli ne obravnavajo pred sodiščem. Sodi vaški »pančajate«, neke vrste izvoljeni svet starcev. Nelzposno še velja načelo »Kri za kri, glavica za glavico!« Če bi bila žena ujela tatua, bi bila izgnana vsa skupina. Zato so rajši žrtvovali glavo, da se obdržijo na težko priborjeni zemlji. (Dalje prihodnjič)

Naj bo stavba!

Pretekla so tri leta. Ogromna dvonadstropna stavba s tremi glavnimi vhodi je pod streho. Celotna zazidana površina znaša okroglo dva tisoč kvadratnih metrov. Gigant med družinami domovi stoji, a je še nedodelan. Sprehajam se po njem. Seveda v spremstvu domačina, ki je bil sam močno zaposlen pri njegovi graditvi. Vodi me po kletih, ki so ve-

ni. »Sedi in poslušaj, kar ti povem«, mi je takrat dejal. Odprl je cigaretno dozo in ponudil, da prižgem. Ko sem ga bolj iz radovednosti kot iz kakega drugega razloga v vsem ubogal, je začel pripovedovati: »Veš, to ni nič proti temu, kar zdaj pride. To bo veliko!« je rekel in pokazal na mizo, polno načrtov.

Podvomil sem in ga vseeno zaupno vprašal: »Kaj naj bi bilo tisto veliko?« »Največji zadržni dom, kar jih je doslej zgrajenih v Jugoslaviji!« je dejal vžhičeno in obenem malce zaskrbljeno. »Vraga, pa vendar ne pri nas,« me je zgrabila radovednost, da sem začel strmeti vanj, »kaj, kako, pripoveduj no...!«

In začel mi je razkladati zgodbo. V žiri so ga poklicali. Tudi tam so se odločili za graditev zadržnega doma. Vse so pred tem preudarili sami in zdaj stopili pred projektanta. Povedali so:

Ilike in močne kot katakombe, nato po pritičnih prostorih in po nadstropjih.

»Tu sem se vsi občine ljudski odbor, pošta, kmečka zadruga, trgovina, ambulanta, brivec...« našteva moj sprem-

naša reportaža o preprostih ljudeh, ki odločajo o velikih stvareh

»Mi hočemo imeti takšen dom, da bo večji od največjega.«

Projektant je zmajal z glavom in dejal:

»To bo prevelika kost. Stroški bodo ogromni.«

Preprosti ljudje pa so stali neomajni pri svoji zahtevi. Najstarejši med njimi je še dodal k temu:

»Naj bo stavba! V njej naj žirovec najde vse, kar bo potreboval od rojstva do smrti. Da ne bo več tako trpel in tekal naokoli, kot smo mi nekoč. Kaj ni tako prav v socializmu?«

*

In kakor so takrat sklenili, tako se je zgodilo.

V središču žirov je oživel veliko gradbišče. Na njem so se vrstile pri delu prostovoljne delovne brigade. To so bili delavci iz tov. čevljev, kmetje od blizu in daleč, mlado in staro. Zakopali so se v ledino in začeli graditi globoke temelje. Delo je bilo težavno in umazano. Rdeča, spolzka ilovica se jim je lepila na roke in potna telesa. Na več mestih je udarila tudi voda na dan. Vse se je zaklelo proti njihovim načrtom, pa vseeno niso odjenjali. Uporni in grčavi žirovci so vztrajali do zadnjega. Domala 100 metrov v dolžino in 26 v širino so segali izkopani temelji. V to delo so vložili takrat 50.000 prostovoljnih delovnih ur.

Ze naslednje leto so vse to zabetonirali. Prišli so gradbeni delavci, katerim so vneto pomagali prostovoljci. In ko je z vsakim dnem vidno raslo ogradje velikih temeljev in je tujec radovedno zaustavil korak, da povpraša kaj to bo, so mu celo otroci vedeli povedati:

»To bo žirovsko ministrstvo!«

V preprostih otroških besedah je bilo toliko resnice in toliko ponosa, da je prišlec nehoti občudoval njihovo ustvarjalnost. Novih 20 tisoč delovnih ur so vložili prostovoljci v ta beton.

ljevalec, ko mi razkazuje deni trakt poslopja. »V drugem nadstropju bodo stanovanja za nameščence, v kleti pa skladišča za vso mogočo robo.« »Srednji trakt je kulturni dom!« mi reče s posebnim ponudkom. Stopiva skozi velik središčni portal v prostrano gledališko dvorano, ki edina od vseh prostorov ni podkletena. Nanjo in na oder, ki je res sodobnih dimenzij, odpade 670 kvadratnih metrov. Dvorana je visoka in ima balkone in lože. Molče občudujem žirovsko podjetnost in kimam z glavom, kot bi hotel nekaj reči, pa me je sram, ker pri nas v mestu ni kaj takega, zato raje molčim. Tudi molk je včasih veliko priznanje.

Odvedel me je še v tretji trakt. Tam bo restavracija, bolje rečeno hotel s kavarno, jedilno sobo, točilnico, dvorano za bankete, tujske sobe in še ne vem kaj. V tem zadržnem domu, ki so ga letos dogradili v žireh, bodo imeli res vse. Stavba, takšna kot je danes, še v grobem stanju, je vredna 100 milijonov dinarjev in ko bo popolnoma dograjena, bo stala še polovico tega.

Ko sem bil zvečer v družbi preprostih kmečkih ljudi, zadržnikov, se je nekdo obrnil name z vprašanjem:

»Ste si ogledali naš zadržni dom. Kaj ni največji od vseh, kar ste jih videli?«

Pritrdil sem, a drugi je nato dodal:

»Pa ste videli našo novo gimnazijo? Veste tudi »Alpina« je nova in vse to smo mi žirovci ustvarili v letih po osvojenju.«

Tako preprosto so vse to povedali ti kmečki ljudje, a vse je zvenelo nekam mogočno, ponosno in ubrano, kot bi hoteli reči:

»Kajne, tudi mi nismo zadnji pri graditvi socializma?«

In kdor se bo kdaj koll ogledal v žireh, bo moral pristihniti tej ljudski podjetnosti in pritrčiti, da imajo prav. Res, v žireh je pognala nova doba mogočne korenine.

ZANIMIVOSTI

ZASTARELA UREDBA

1770. leta je angleški parlament izdal takole uredbo: »Vsako žensko bitje brez razlike, naj bo žena ali dekle, vdova ali ločenka, ki z uporabo dišeče vode, kreme, pudra, šminke itd. premoči katerega koli podanika angleškega kraljestva k ženitvi, bo kaznovano kot prevarant. Prav tako bo vsaka ženitvena ponudba moških, posledica umetno narejene zunanosti neveljavna.«

ZLOČINCI V PARLAMENTU

V novem zahodno-nemškem parlamentu je veliko število bivših nacističnih generalov, diplomatov, stranknih voditeljev itd. Med temi je tudi generalmajor Huber Lanz. Kot poslanec v bonnskem parlamentu je izzval že mnoge reportaže. Lanz je v drugi svetovni vojni dobil nalogo, da zavzame Gibraltar, kar se seveda ni zgodilo. Vendar Lanz zaradi tega za nas ni zanimiv. Med vojnjo je bil tudi komandant nacističnih band v Jugoslaviji. Kot ameriški vojni ujetnik je bil ob-

sojen na 12 let zapora tudi zaradi grozodejstev, ki so se zgodila v naši državi. Odsedel je samo 2 leti. Danes je član parlamenta in ga smatrajo za enega najboljših ekonomistov Zapadne Nemčije.

OGROMNO JAJCE

Pred nekaj leti so na Madagaskarju našli ogromno jajce, ki je imelo tri litre vsebine. Nojevo jajce pa ima samo pol litra vsebine. Znanstveniki še do danes niso doglali, kakšna ptica je to jajce izlegla.

PRVA PODMORNICA

Prva podmornica je bila zgrajena že 1642. leta. Zgradil jo je Nizozemec Van Dobbela. Pod morskno površino je podmornica plula s pomočjo 12 vesel.

ZLATO IN NAVADNO PERO

1928. leta je bil podpisan zlatin peresom Briand-Kelloggova protivojni pakt. Isti državnik pa so takoj za tem z navadnim peresom podpisali naročilnice pri vojni industriji.

K razpravi: „Daleč je še ...“

Blizu je že ...

in kaj smo storili?

V razpravi o Novoletni jelki, pred dobrim mesecem, ki se je vlekla skozi tri številke »Glasu Gorenjske«, je bilo sproženo vprašanje, kako letošnja proslava ta otroški praznik. Popolnoma se strinjava z osnovno idejo vseh, ki so poslegli v razpravo: obdarovati otroke tako, kakor smo jih pretekla leta, je nepravilno in nesocialno. Tudi vzgojno ni. Se vedno pa je odprto vprašanje: »Kako pa, če ne tako?« Kopica navržnen predlogov kaže, da so možnosti široke, vendar pa prav zdaj, ko bi bilo treba razpravljati o konkretni odločitvi, ko se je tisto »daleč« že precej približalo, — kaže, da se je razprava zataknila. V prejšnji številki se ni oglasil nihče več. Ostali smo na mrtvi točki ...

Pa se bo le treba odločiti! Menimo, da je bilo v člankih tov. Č. Z. in tovarišice Starčeve le preveč poudarjeno tisto, kar je mladini v danih pogojih še najmanj potrebno. Otroški parki v današnjem Kranju res niso tako neobhodni, saj Kranj ni vsemesto brez zelenih površin, daleč od narave. Če pa je narava, prava neizpriznana, neizmaljena narava tu, pet minut iz strogega centra — čemu nam bo artifice? Otroško igranje po cestah in trgih v Kranju pač ni posledica pomanjkanja primernega prostora, marveč slabe vzgoje in sorazmerne varnosti. V Beogradu se n. pr. na Terazijah otroci ne igrajo, saj bi jih podrl prvi avtomobil, v stranskih mirnih ulicah pa se jih vse polno podi za žogo, čeprav je tik za vogalom »uradno« otroško igrišče, kamor jih ne privabijo niti Disneyeve risbe niti »vabljivci« vrtiljaki.

Zelo dobri se nama zdijo predlogi tovariša Gostiše. Z gradnjo šole na Planini bi morali vsakakor začeti. Toda to je vprašanje, ki daleč presega finančne meje Novoletne jelke in sodi v občinski investicijski program. Lutkovno gledališče pa bi se z milijoni, ki so bili lani razdeljeni, vsakakor uredilo. Po množici nespelih sej množice pripravljajnih odborov za kranjsko lutkovno gledališče je že čas, da pride v veljavo stari izrek, da »si človeštvo zastavlja sa-

mo tista naloga, ki jih lahko reši,« — če hoče.

Če dodamo še vse druge sprejemljive predloge, bi se spet znašli pred dolgim naštevanjem tistega, kar želimo, ne bi pa povedali tistega, kar zmoremo. Zato predlagava sledeče:

V dvorani bivše »Tallje« v Kranju uredimo lutkovno gledališče, temu dodajmo še urejeno drsališče na »Korotano« v igrišču ali kjerkoli drugje. Investicije, ki bi jih porabili za oboje, gotovo ne bi presegle zneska, ki smo ga porabili lani (16 milijonov). Ob tvoritvi obeh prostorov, ki bi jih poklonili najmlajšim, bi lahko pripravili še lepi in pisani prireditvi z Dedkom Mrzom

(ali Očkom Triglavom), pravljicnimi liki, pa morda tudi s Kosebrinom, Kekecem in Kozo. Tak trajen spomin, neločljivo povezan z nastankom dveh novih zabavišč, bi bil najlepše možno darilo mladini s strani skupnosti.

Vso izbiro predlogov sva namenoma omejila na oba konkretna predloga, ker spričo bližnje praznika samo s konkretno razpravo lahko storimo res nekaj. Morda predloga nista najboljša, morda je še čas, da se nismo niti odločimo za kaj drugega, — toda ne več za dolgo vrsto želja, ki se kaj rade razblinijo v nič!

Slavko B. žnik
Jelko Žagar

Otroci in izkušnje

Nihče na svetu ni tako plah in boječ kakor ljubeča mati. Naprestando je v skrbih za otroka. Dosti izkustev si je pridobila v življenju in zdaj hoče svojega otroka na vsak način varovati pred njimi.

Toda, če o tej materini skrbi, strahu in ljubezni malo globlje razmišljamo, bomo spoznali, da ni upravičena. Star pregovor pravi: »Opečen otrok se boji ognja!« In to drži. Mati otroka lahko desetkrat opozarja: »Ne hodi k štedilniku, ne prijemaj za žareča vrata!« Paži, da se ne opečeš! Vsi ti dobri nasveti ne bodo toliko zalegli kakor najmanjši beli mehurček, ki ga je otrok dobil na ročici po majhni opeklini. Torej se bo odslej ogibal ognja in vročega štedilnika — iz lastnega izkustva. Izkustvo je več vredno od vseh dobrih nasvetov in groženj. Gotovo se vsaka izmed vas še zdaj natančno spominja, kje je padla, kdaj se je po neprevidnosti urezala itd., medtem ko ste spoznali pravilnost in resničnost materinih nasvetov šele v zrelejši dobi — po lastnih izkustvih.

Če se malo zamislite v svoja otroška leta, boste spoznali, da je bilo res tako. Zato lahko mirno pustite otrokom, da si pridobijo sami izkustva. Vsa naša ljubezen, vse naše prošnje, rotnje jih v poznejših le-

ti ne bodo mogli odvrniti od njihovih sklepov in namet. Prej ali slej bo prišel čas, ko bodo otroci primorani doživljati izkustva. Nihče jim ni ušel in tudi naši otroci jim ne bodo. Zato je bolje, da se že od mladih let privadimo nanje.

Pravilno kurjenje

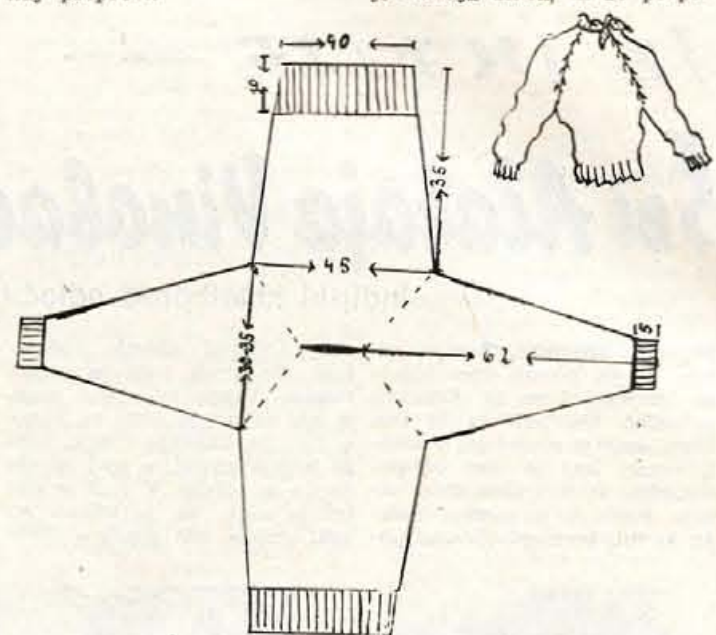
V jesenskem času, ko vsak dan požgemo lepe denarje, ki smo jih izdali za drva in premog, moramo skrbno paziti, da kurimo pravilno. Predvsem je važno, da peč vsak dan temeljito obrišemo. Prah in nesnaga se sicer na vročini požgata in pri tem razvijata škodljiv amonjak in ogljikov oksid. Vse to povzroča slabost in glavobol. — Samoumevno je, da moramo kurilnice in odprtino za pepel vsak dan do čistega izprazniti ter kuriti enakomirno, t. j. nalagati je treba v pravilnih presledkih. Peč moramo poznati, da vemo, kako ji bomo izvalili čimveč gorkote. Isto velja tudi za štedilnik. Važno je, da sobo temeljito prezračimo, preden jo zakurimo. A tudi pozneje, tekem dneva, skrbimo, da se toplota po vsej sobi enakomerno razdeli. To najhitreje napravimo s pomočjo zračenja. Mrzli zrak, ki prihaja skozi odprto okno, že v najkrajšem času povzroči v sobi kroženje, ki izenači temperaturo v prostoru. Zrak, ki se je zaradi zra-

Navodila za pletenje

Ze skica nam pove, da je kraj tega puloverja zelo enostaven. Tudi način pletenja je kaj preprost.

Preden začnemo s pletenjem, moramo:

1. Narisati kraj po meri, ki jo navaja skica, in se prepri-

Za izdelavo potrebujemo: 5 čati, če ustreza naši postavi. kratkih igel štev. 2 1/2, en par dolgih igel štev. 2 1/2 in približno 450 gr srednje debele volne (seveda se bomo pri količini ozdrale na dolžino puloverja in na našo velikost).

Modne malenkosti

Letošnjo jesen so v modi »zlati« dokaj vidni in učinkoviti okrasji, najbolj pa so priljubljeni veliki ciganski ali orientalski uhani najrazličnejših fantastičnih oblik. Te vrste nakit izdelujejo tudi naši obrtniki in lahko si bomo poceni kupile te efektne malenkosti iz navedenega zlata. Zelo se podaja na črnih večernih oblekah.

Klobuki imajo letos majhno obliko. Nosimo jih pomaknjene na čelo. Moderne so razne oblike baretk, okrašene s peresi in trakovi.

Navajam točno navodilo pletenja za merilo: 5 cm — 15 zank in 23 vrst. Pletti pričnemo ob vratnem izrezu. Pletemo s 5 iglami naokrog vse do pod pazduhe. Nasujemo 103 zanke. Za 22 in 23 zank, potem 28 in 29, 32 in 33 ter 32 in 33 zank bomo pletle levo, vse ostale desno. V vsaki drugi vrsti bomo na obeh straneh teh zank naraščale po eno zanko, tako, da se nam bo pletenje širilo četverokotno ob obeh diagonalah, kakor kaže skica. Ko pridemo do pod pazduhe, pričnemo pletti posamezne dele z obema iglama. Najprej oba ročava, nato pa še sprednji in zadnji del. Vse dele lahko pletemo popolnoma naravnost, tako, da ne snemamo (pulover bo bolj ohlapen) ali pa poševno, da vsakih 5 cm snemamo po eno zanko, če hočemo, da bo pulover bolj prilagajajoč. Ko imamo vse napleteno, pulover točno po kroju napravimo in ga prelikamo z vlažno krpo. Rokava in život sestijemo na notranji strani s šivalnim strojem.

Kozmetika

Če vam kazijo obraz preširoke, preravne ali prebužne obrvi, si lahko hitro pomagata. S pinceto odstranite nepotrebne dlačice in s škarjami pristrižete predoke obrvi. Ako pa so obrvi preveč redke, si jih vsak večer namažite z ricinovim oljem in uspeh ne bo izostal. Preden uporabljate pinceto, si natrite obrvi z mlačno kremo. Britje ni priporočljivo.

Utrujene, motne oči brez bleška lahko poživite s preprosto kopeljo. V primerno posodo nalijte mlačnega kamilicnega čaja in si v njem okopljite oči!

Duševno delo in spanje

Splošno znano je, da je spanje pred polnočjo najbolj zdravo in zato največ vredno. Res je sicer, da duševno delo ponoči, ko je vse mirno in nas nihče ne moti, vse laže in hitreje napreduje. Res je pa tudi, da se duševno delo pozno v noč maščuje s slabim spanjem ali celo z nespečnostjo. Če napeto razmišlja, kare ali kako drugače študira, se mu možgani napolnijo s krvjo, žile bijejo in spanec beži od njega. Zato človek ne sme od dela naravnost v posteljo. Potreben je vsaj majhen premor, počitek brez težkih misli, da se prevelika množina krvi iz možgan umakne v vse telo. Najbolj osvežujoče deluje kratek sprehod, ki si ga privoščimo, če je le mogoče.

Za kratek čas

Stewardessa: Pilot vpraša, če je otrok že zaspal, in ali je še potrebno zbiti letalo.

Učitelj: »Jakec, ali mi lahko poveš, kdaj preloži človek besedo?«

Jakec: »Kadar jeclja?«

Ariel Kassak:

8

Med njimi je bilo tudi tisto, ki ga je pisal stric Williams, ko je mami odbil prošnjo za pomoč. Tedaj sem spremenila ime. Začela sem se imenovati Ana Potter. Živela sem predvsem na francoski rivieri, kjer sem nastopala kot pevka, plesalka ali kako drugače. Imela sem premožne prijatelje. Nikdar se nisem omožila, ker mi je prostost nad vse ljuba. Pokazala je materin dnevnik in Williamsovo pismo. O istovetnosti pisav ni bilo dvoma.

V dveh tednih so bile vse formalnosti izpolnjene in overovljena Margina identiteta. Nato se je iz hotela, kjer je dotlej bivala, preselila v Williamsov grad. Harry jo je spremljal. Na vrtu se je poslovil. Pred odhodom je še potegnil Margo k sebi in jo krepko poljubil. Opazil je bil namreč, da je Lilian stala ob oknu svoje spalnice.

Ko sta se Bert in Harry spet sešla v pisarni, se je med njima razvil mučen razgovor. Bert je hotel, da dalje vztrajata pri preiskavi, Harry je pa izgubil vso voljo in bil klavir kot jesenski dan.

— Torej, kaj je s teboj? je vprašal Bert.

— Zdi se mi, no ..., da je Lilian vame zaljubljena.

— Hm! In Harry Bik nič manj vanjo, je dopolnil Bert. Poleg tega te tudi Marga rada vidi, se mi zdi. Ne povešaj glave, fant! Glej, opazuj, bodi na straži! Zdi se mi, da je nekaj v zraku. Nekaj se bo zgodilo, Harry. Nadzoruj vse, zlasti pa de Huentasa!

— Dedec mi ni všeč. Nekam čudno gleda na Lilian. In če pomislim, da biva v isti hiši ...

— Pojdi in obišči Margo! Tam je izhodišče vsega, kar se bo zgodilo!

Naša Pepelčica je bila nesrečna. Odkar je Marga prevzela oblast v hiši, sta grad in park izgubila za Lilian ves čar. Med njima je prišlo do tihe vojne, kakor je običajno med ženskami.

In potem Harry! Vedno se je vrtil okrog Marge. Zateleban je bil vanjo tako, da je kar piskal. Ta tepec!

Če so bili slučajno vsi trije skupaj, je Marga začela kar vpričo Lilian šepetati Harryju na uho. Potem sta se oba glasno smejala! Pepelčica je stiskala peščice in zobe, a bila kljub temu hudo nesrečna.

Povrh vsega še tisti zoprni de Huentasa! Če se je Lilian kopala, je stal na bregu in jo požiral z očmi. Če je odhajala v park, je kmalu zaslišala za seboj peket njegovega konja. Če je šla na izprehod, se

ji je kmalu prislinil. Bilo je neznosno. Kmalu si ni več upala nikamor.

Nekega dne je Mary počakala Harryja. — Poslušajte, Bert. Čeprav sem mislila, da imate glede žensk boljši okus, sem kljub temu prepričana, da ste pameten fant. Povedati vam moram, da se tista stena de Huentasa nepristano plazi za najino Liliano.

— Če ni temu sama kriva! No, dobro, pazil bom!

Njegovi obiski na gradu so postali se pogostejši.

Bilo je že pozno ponoči. Lilian je v postelji čitala roman. Okno na balkonu, ki je obkrožal vse prvo nadstropje, je bilo na vzpenjal odprto. Šilhal se je šelest trte, ki se je vzpenjala čez balkon in monotono cvrčanje murrov.

Lilian je bila slišala, ko sta se Marga in Harry vrnila iz mesta. Nekaj časa sta še sedela v pritličju. Čez čas je slišala tu-

di de Huentasa. Spet je bil pijan. Potem je vse utihnilo. Ob treh je ugasnila luč.

Nenadoma jo je zmotil čuden šum. Kot da bi okno prav tiho škripalo. V hipu je bila budna. Vroč pot jo je oblihl. Ali se

moti? Ne! Pod je zaškripal. Spet! Zastrmela je proti oknu. Zavese so se premikale. Ali je bil veter? Lahko bi se prepričala, toda v temi jo je nenadoma prevzela taka groza, da se ni mogla premakniti. Kakor kak preplašen otrok se je vsa zvila pod odejo. Srce ji je tolčko kot kladivo. Vsi živci so bili napeti do skrajnosti. Spet pok in potem nekaj tišjega kot korak — nekaj, kar je s strašno pretnjo napolnilo vso gosto temo krog nje. Dih in srce sta se ustavila. Bližalo se je neslišno in strašno. Sedaj je na preprogi, sedaj že bliže, sedaj je ob postelji, plazi se proti njej, še, še bliže — zdaj!!

Zavita v odejo, kakor je bila, se je vrgla iz postelje. Krik, še en krik poln groze, je pretrgal tišino. Bila je Lilian, ki je vpila.

Mary je planila iz svoje spalnice.

— Lilian, otrok, kaj je?

— Mary, Mary, je klicala Lilian in se krčevito oklenila prijateljice. Nekaj je bilo v moji sobi, nekaj! Ko sem zakričala je pobegnilo.

— Kdo je bil?

— Ne vem.

Pogledam, reče Mary. Odločno prestopi prag Lilianine spalnice. Prižgala je luč. V sobi ni bilo nikogar, toda zavese so se še gibale.

Lilian je stala na pragu in šklepetala z zobmi.

Na mestu, kjer je prej Liliana ležala, sta bili odeja in blazina prerezani. Kakih 30 cm dolga zareza je bila v rjuhi in žimnici.

V tem je potrkalo na vrata. Bil je Harry.

— Kje je Lilian? Kaj se je zgodilo? Njegov glas se je tresel.

— Nekdo je skušal umoriti Liliano. Ušel je skozi okno.

"Odločitev" v Prešernovem gledališču

Drevi bo Prešernovo gledališče uprizorilo politično dramo v dveh delih "Odločitev", o kateri je bilo že nič koliko govorjenja in pisanja. V pletem mesecu je bila napisana, naštudirana in predstavljena javnosti v ljubljanskem Mestnem gledališču, dvajset dni po krstu pa jo bomo gledali že pri nas v Kranju. Vsekakor neobičajna naglica, ki je sprito normalnih študijskih pogojev dandane pravcati kuriozum. Časi, ko so bila poklicna gledališča primorana dati po 20 do 30 premier na leto, če so hotela sploh eksistirati, spadajo pa v žalostno, pa tudi ne-hote komično kroniko naše gledališke zgodovine. Premiere, ki nimajo za sabo vsaj mesec dni skušanji, diše zato še danes po improvizaciji. Čeprav je docela jasno, da odmerja čas od prve razčlenbe vaje pa do uprizoritve nešteto razlogov, med katerimi ni nazadnje režiserjeva intervencija.

Odločitev Jožeta Zemljana je prav to dal najbolj aktualna, če uporabimo to neprijetno besedo, aktualna pa bi bila tudi pred leti ali čez sto let, vsaj dokler bo živl med nami boleč spomin na fašistične morije. Popolnoma iz trte izvita je zatorej domneva, da preganja našo dramo že od njenega rojstva dalje aktualna mrzlica, aktualna v smislu, kakor ga ima propagandistična, plakaterska roba tistih enodnevnic, ki preminejo, brž ko ugasne konjunktura, ki jih je rodila.

Vsebinsko "Odločitev" je preprosta, prav zato pa seže naravnost do naših čustev in, če nismo neobčutljivi za življenje Slovencev v Trstu, nas prečrese. V majhni slovenski vasi blizu Trsta srečamo ribiča Justa Perlujo, ki ne more in ne more doumeti, kako da so zavzniki snedli vse dane besede in je čez noč odločil, da dajo Trst Italiji, prav tej Italiji, ki so jo po tolikih žrtvah skupno

premagali ter razorožili. V mislih se spominja, kaj vse je morala prestati njegova uboga družinica, in zdaj se nam razgrne ko na platnu kosček njegove preteklosti. Borna ribiška kočica, neuklonljivi stara mati, hči, vnuk, sosedje, morje in zadaj Trst s svojo magično belino. Res, precej smo že brali in slišali o Trstu, Trst nam je prvo in zadnje vprašanje, na katero iščemo odgovora po časopisih, na sestankih, na manifestacijah... in vendar je Trst tako strašno odmaknjen našim človeškim očem. Vsaka najmanjša slika nam ga pričara bolj kot cela stran besed, ob katerih skušamo priskuhiti življenju (tam doll ob morju). Nekaj metrov filma o njem nas prevzame, tako da ne moremo razumeti, kako da je samo nekaj metrov... In zdaj dve uri neposrednega kontakta z resničnim življenjem tržaških Slovencev, z njihovimi boji z banko d'Italia, ki hoče pokupiti njihovo zemljo ter jih zlepa ali zgreda

preseliti nekam na jug. In nazadnje Justova trdna odločitev, da se ne bo podal Angli-američanom in njihovi odločitvi, da mora Trst znova pod Italijo, saj sta z njim enih misli oba padla sin in hči, saj je za njim takšno življenje, da bi rajši umrl, ko da bi še enkrat videl fašista v svoji vasi. Igro je režiral Jože Gale, stalni režiser ljubljanskega MG, ki je obiskovalcem kina za gotovo znan kot režiser "Kekcas". Sceno je napravil Niko Matul, osnutke za kostume pa Kranjčanka Tanja Bedenkova, Vlogo Justa Friliga interpretira Mirko Cegnar, njegovo mater Mara Černetova, sina in hčer Laci Cigoj ter Kilo Maverjeva, sosedo Bernarda Janez Eržen, Italijana Gluša Jože Kovačič, v ostalih vlogah pa sodeluje ves ansambl z nekaterimi nepoklicnimi člani PG.

Prva repriza bo v soboto, 21. t. m. ob 20. uri, druga pa v nedeljo, na dan volitev ob 16. uri. J. Zmavc

Tržiču je muzej res potreben

Tržičko turistično društvo je že lani dalo pobudo za ustanovitev muzeja v tem zanimivem gorenjskem mestecu. Lani oktobra je tako nastalo Muzejsko društvo in pričelo z zbiranjem gradiva in težavnimi koraki organizacijske narave.

Zbrano je že precej zanimivega in dragocenega. Društvo sedaj hrani ves arhiv kranjskega okrožja od leta 1943 dalje, zastavo Komande mesta Tržič, zastavo 3. čete Kokrškega bataljona, originalno štampiljko Tanjuga, veliko količino partizanskega tiska, lepakov in publikacij, arhiv tehniške Kokrškega oddaja in veliko zbirko fotografskih posnetkov iz časa narodnoosvobodilnega boja. Najzanimivejši del zbrane gradiva pa je vsekakor znamenita farmacevtska zbirka tovariša Mg. Ph. Zdenka Lavička, ki jo je zbral že njegov oče Bohuslav Lavička, ki so ga Nemci leta 1942 ustrelili kot talca. Obsega redke predmete in lekarniške posode iz 15. stoletja, obsežno farmacevtsko biblioteko in še kopico drugih zanimivosti.

Tržički muzej je zamišljen precej širokopotezno. Razen oddelka, ki bi bil posvečen običnemu zgodovinskemu razvoju mesta, in oddelkov z gradivom iz NOB ter farmacevtsko zbirko, naj bi v okviru tržičkega muzeja obstajal še tehniški muzej. Ta bi nazorno prikazoval razvoj treh najvažnejših gospodarskih dejavnosti Tržiča, tkalstva, usnjarstva s čevljarstvom in kovaštva, oz. fužinarstva.

Za osrednjo zbirko si je Muzejsko društvo že zagotovilo poslopje. To bi bila bivša Glanzmannova vila, ki jo sedaj upravlja tržička predilnica in tkalnica in ki je — v lepem smrekovem gozdičku — že kar namenjena takemu smotru. Dosežen je že načelni pristavek, da se muzej vseli v to poslopje, kakor hitro bodo urejena stanovanja za njegove sedanje stanovalce. To seveda ne bo tako kmalu, vendar pa se bo do leta lahko izpraznil nekateri prostori in postopoma bo vsa stavba na razpolago muzeju.

Tudi za prostore tehniškega muzeja so storiili določene korake. Muzej fužinarstva bi bil najprimernejše poslopje najstarejše tržičke fužine, germovke, ki jo nameravajo preurediti v staro stanje in vanjo postaviti vse predmete in orodje iz te dobe. Oddelke za strojarstvo in tekstilno obrt, ki so v Sloveniji najprej razvila prav v Tržiču, bi bil lahko v zanimivi starinski hiši »zgornji kajžle«. Tam so še ohranjene stare tekstilne naprave, zlasti tista za barvarstvo.

Tehniški muzej je Tržiču potreben, saj je to važno industrijsko in obrtno središče na Gorenjskem, razen tega pa še kraj, kjer so se obrti razvijale že zelo zgodaj. Če upoštevamo, da teče skozi Tržič važna mednarodna cesta, bi muzej Tržiču mnogo pomenil tudi v turiskoprometnem oziru, saj bi ob lepih perspektivah in siceršnji reklamni privabil marsikaterega tujca, da si ogleda krajevne znamenitosti (od nedavno izkopane plošče, ki opozarja, da je »na tem mestu« prenočeval cesar Karel VI., ko je prisostvo-

val otvoritvi ljubljanske ceste, preko terezijanskih čehovskih insignij in skrinjice do dokumentov iz najnovejših dni).

Del farmacevtske zbirke Bohuslava Lavička

Važne vzgojne in kulturne funkcije take ustanove niti ni treba poudarjati.

In končno, muzej bi bil lahko tudi produktivna ustanova. Kakor čudno se to sliši, je temu vendarle tako. V germovki bi obnovili staro umetno kovaštvo, po katerem Kropa tako slovi. Za to pa ne bi bile potrebne niti kakšne posebne investicije.

Pri ureditvi tehniškega muzeja bi tržička podjetja lahko

Na Jesenicah pričanja sezona prireditel

Po daljšem odmoru se je začela tudi na Jesenicah letošnja sezona kulturnih prireditev. V nedeljo, 22. t. m. je gostoval na Jesenicah pevski zbor Ljubljanske glasbene matice, ki šteje 90 članov, in ga vodi prof. dr. Ciril Cvetko. — Gostje so ustregli tudi okoličinam in mladini, ker so priredili prvi koncert popoldne, drugega pa zvečer ob 8. uri. Za program, s katerim je zbor nedavno nastopal po slovenski Korčiki in Avstriji, je vladalo že nekaj dni pred koncertom, veliko zanimanje (saj tako kvalitne pevce na Jesenicah le redkokdaj slišijo). Hvaležnost za gostovanje so Jeseničani dokazali s polnoštevilno udeležbo.

Otvoritveni prireditvi letošnje kulturne sezone na Jesenicah bo sledila prihodnja sobota, t. j. na predvečer praznika Dneva republike, otvoritev letošnje jeseniške gledališke sezone s premiero Krefto-

vih »Krajskih komedijantov« v režiji Srečka Tiča. Za premiero »Komedijantov«, ki bo posvečena prazniku Ustanovitve nove Jugoslavije, vladajo na Jesenicah precejšnje zanimanje.

Jeseničani so se že ball, da bodo letos ostali brez kulturnega razvedrila. Adaptacijska dela gledališke dvorane in odra bi bila ukinjena, če predsednik OLO Radovičica tovariš Milan Kristan ne bi pripomogel z dodelitvijo dodatnih finančnih sredstev. Danes so adaptacijska dela v zaključni fazi. Gledališka dvorana in vhodna veža sta dobili novo in lepo lico, pa tudi na odru so (ustarjele naprave zamenjane z novimi, ki bodo olajšale delo tehničnega osebja. Za nadaljnjo pestrost letošnje sezone kulturnih prireditev na Jesenicah bo poskrbelo v največji meri jeseniško Mestno gledališče, ki ima skrbno izbran repertoar. Sestavljajo ga trislovenska, tri jugoslovanska in po eno angleško, ameriško ter francosko odsko delo. Da bo za vsakogar nekaj, je repertoar sestavljen iz treh komedij, treh dram, ene ljudske igre, ene mladinske igre in ene operete. Poleg rednih predstav Mestnega gledališča pa predvideva Koncertna poslovalnica v Ljubljani tudi mesečna gostovanja na Jesenicah, tako, da bo letošnja sezona kulturnih prireditev ena najboljših.

Zopet nov kulturni hram

Leskoviča nad Hotavljami v Poljanski dolini je visokoležeča gorska vas, kjer so imeli doslej otroci šolo v privatni hiši. V eni tesni kmečki izbi je bil celodnevni pouk za pet razredov, kolikor jih ima ta šola. Trpeli so otroci, pouk in učitelji. Zdaj so dogradili novo šolsko (monodstopno) poslopje, kjer sta v pritličju dve veliki svetli učilnici, dvorane za telovadbo in kulturne prireditve in upravna pisarna s shrambo učil. V nadstropju pa sta stanovanji za učitelja in kopalnica. Otvoritev nove šole na Leskoviči, ki je bila v nedeljo popoldne, je bila velik dogodek za to gorsko vas. Mlado in staro se je zbralo k tej svečanosti, na katero so prišli tudi upravni, oblastveni in šolski predstavniki iz Kranja in Škofje Loke. Pred zbranimi je imela otvoritveni govor tov. Majda Zalar, upraviteljica šole, ki je poudarila veliko pridobitev, ki so jo Leskovčani s pomočjo ljudske oblasti dobili novo šolo. Stala ni nič manj kot osem milijonov dinarjev, čeprav tu še ni vračunan les, ki so ga za šolo prispevali vaščani sami. Po govoru je sledil kulturni program: petje, dramski prizori in deklamacije, ki so jih pripravili ošenci. Posebno prisrčno so bile podane igrice najmlajših pionirjev.

Ljudska univerza v Kranju pričela s predavanji

Nekako sredi oktobra t. l. je organizacijo Ljudske univerze prevzelo Kranjsko akademsko društvo in je iz svojih vrst ter iz vrst prosvetnih delavcev osnoval odbor, ki bo vodilo delo Ljudske univerze. Pokazale so se nekatere težave, ki jih je bilo potrebno premostiti, da je Ljudska univerza sploh lahko začela s delom. S finančnim vprašanjem ni bilo tako hudo, kajti LOMO Kranj bo kakor doslej Ljudsko univerzo podpiral ali bolje vzdrževal z dotacijo. Pač pa je bilo težje dobiti primerno dvorano za predavanja Ljudske univerze (saj za take dvorane je v Kranju že tako stiska). Toda tudi to vprašanje je bilo rešeno in sicer tako, da bo L. gimnazija enkrat na štirinajst dni odstopila Ljudski univerzi svojo fizikalno dvorano, ki je trenutno dovolj velika, a bo v prihodnosti z ozirom na povečano število obiskovalcev verjetno premajhna.

Tako je Ljudska univerza 12. novembra (zaradi tehničnih ovir precej pozno) imela svoje prvo predavanje. Predaval je novinar Jelko Zagar (Potova-

nje po čudoviti Indiji). Predavanje je bilo zanimivo, nazorno in bogato slikovnega gradiva. In kakšen je bil obisk? Nekaj nad sto ljudi. Obiskovalci so bili v glavnem profesorji, študentje, dijaki itd., torej izobraženci, ni pa bilo obiskovalcev iz delavskih vrst. In prav tukaj tiči osnovni problem LU, ki bi morala biti, ali vsaj postati osrednja organizacija za dviganje splošne izobrazbe. Šaj Ljudska univerza s svojimi porali ali bolje vzdrževal z dotacijo znanstvenimi predavanji posega v vsa mogoča področja, od tehničnih ved in medicinske znanosti, umetnosti in pedagogike do gospodarstva in politike.

Organizatorji Ljudske univerze želijo v bodoče več obiskovalcev kot doslej in sicer vseh mogočih poklicev in različnih stopenj izobrazbenosti. Naloga Ljudske univerze pa je skrbeti za čim kvalitetnejša predavanja.

Dopisujte v „Glas Gorenjske“

Kako pa kaj kulturno življenje na Visokem

mu, da smo po treh mesecih trdega dela zaključili z montažo reflektorja in zaves.

Letos, 29. marca, je bila prva premiera na domačem odru. S tem je bil led prebit. Pričela so se gostovanja, dobra in slaba. Odbor se je pridno sestajal ter reševal gospodarske in finančne probleme. Zaradi tako visokih izdatkov, kot jih zahteva oprema odra, smo bili prisiljeni zaprositi za podporo. Naši prošnji se je veljkodušno odzvala uprava tovarne »Tiskanih« v Kranju, ki nam je podarila kar lepo vsoto, za katero se ji toplo zahvaljujemo.

Bili smo na najboljši poti, ki je vodila k uspešnemu razvoju našega društva. Prišel pa je junij in z njim sestanek z okrajnim referentom za kulturo in prosveto tovarišem Dušanom Bavdkom. Ta nam je tedaj razložil, kako je treba ravnati, da bo društvo čimbolj organizirano in da bomo imeli kar najboljši pregled nad kvaliteto dela in delom samim; obenem pa nam je točno razložil politični in kulturni pomen društva. Sklenili smo, da bomo uredili administracijo, finance, kronike ter društveni pravilnik. Celotno datum, do katerega naj bi bilo vse to gotovo, smo si določili. To naj bi bil 30. junij.

Tukaj nekje se je zataknilo. Sklepi so ostali nelzvršeni, 30. junij se je razširil do danes, ko nam še vedno ni jasno, koliko članov ima društvo, ko še vedno nimamo društvenega pravilnika, delovodnika, žiga legitimacij, niti ne plačujemo članarine in kar je glavno: nova sezona nas je ujela — kljub lastnemu odru — brez programa. Vse ta dejstva pač niso pozitivna in ne mečejo lepe luči na naše kulturno umetniško društvo. Kje je treba iskati vzroke? Morda je tu vmes isti pojav, kot ga opažamo že dolga leta v šenčurju, ko se dve stranki, če to lahko imenujemo »stranki«, gledata kot pes in mačka; ali pa v Predosljah, ko se v zadnjem času vedno bolj opaža tak škodljiv pojav, ki prav gotovo nima — o tem sem prepričan — pozitivne vsebine.

Če se opaža ta udar mlade, naprednega sveta s starim tudi na Visokem, ne vem za gotovo — gotovo pa je, da pasivnost in plitke besedne borbe med posameznimi člani in odborniki v različnih kombinacijah niso pogoj za uspešno kulturno poslanstvo društva. Pri nas moramo, za sedaj iskati vzroke drugod. Če imamo sabega predsednika, ga bo pač treba zamenjati in stvar bo rešena. Vendar pa vprašanje

mrtvila s tem še ne bo rešeno. Tu je še nekaj drugega, ki odločno vpliva na delavnost našega društva. To važno dejstvo je prežeposelnost nekaterih odbornikov in predsednika samega. Poleg teh pa so važni tudi drugi faktorji kot so politični in kulturni nivo odbornikov, čut odgovornosti, posebno pri odbornikih, katerih naloga je izpolniti sklope, ki so jih sprejeli v preteklosti. Pristopiti pa bomo morali tudi k pobujanju vseh tistih pojavov, ki imajo svoje korenine v lokalnem patriotizmu. Ta se je že kar trdno usidral med posameznimi vsemi in se razvil do takih meja, da nikakor ne moremo mimo njega; vendar bi o tem kazalo kaj obširneje govoriti na kakem drugem mestu. Pogoji za uspešen razvoj našega kulturno-umetniškega društva pa so v ne majhni meri odvisni tudi od sodelovanja drugih ljudi, ki niso večerani v naše društvo, da ne bodo nekateri izmed njih mislili, da je naše društvo podjetje, ki producira, kar skušajo dokazati v besedah, češ, to je naše, to pa vaše. Društvo je pravzaprav tisto, ki nesebično skrbi za kulturno izobrazbo in užitek ljudstva ter njihovega razvedrila v boju za socializem.

Ta članek naj bo v spodbudo vsem kulturno-umetniškim društvom, ki se borijo z enakimi ali podobnimi problemi, da svoje probleme in težave na svojih sejah analizirajo ter jih rešena. Vendar pa vprašanje

KULTURNE NOVICE

Kamniki

Uprizoritev Cankarjeve drame »Kralj na Betajnovi« je bila za Kamnik lip kulturni dogodek, s katerim je bil zaključen režiserski tečaj, ki ga je vodil prvak ljubljanske drame tov. Maks Furjan. Pod njegovo režijo je bila igra izdelana do podrobnosti, dejanje pa se je razvijalo gladko in nepričljeno. Kamniško občinstvo dolgo ne bo pazabilo izvrstnih likov, ki so jih ustvarili Fränk Boltauzer v vlogi Kantorja, Vinko Gregorec v vlogi župnika, Mara Rotova v vlogi Francke in Silvo Balantič v vlogi Maksa. Novo sceno je oskrbel Fanika Kratnerjeva.

S pesmijo v Kamni gorici

V Kamni gorici, ki je od nekdanj tesno povezana z železarsko industrijo, oziroma oortjo, so ustanovili z letošnjim šolskim letom zavod za defektno deco za vso republiko Slovenijo. Želeč oskrbovancem doma nuditi primeren užitek, je uprava zavoda povabila pevski zbor jeseniške »Svobode« na gostovanje v Kamno gorico. Pevci so se odzvali vabilu milnulo nedeljo. Najprej so se zglasili v zavodu za defektno deco. Tu o odpuh peveci nekaj pesmi, na kratko pozdravili mlade pionirje in pionirke, ki se v zavodu usposabljaajo za bodoče življenje. Po kratkem programu za defektno deco, so se podali nastopajoči v prosvetno dvorano, kjer je sledil celovečerni koncert petja umetnih in narodnih pesmi. Koncertu so poleg osebja iz Vzgojnega zavoda prisostvovali tudi številni prebivalci Kamne gorice in okolice. Izvajanje jeseniškega moškega zbora so navzoči sprejeli z izrednim zadovoljstvom in se jim je po zaključku predsednik ljudske prosvete Kamna gorica tudi primerno zahvalil. Koncertu je sledil kratek sestanek v Zavodu za defektno deco, na katerem so se pogovorili o nadaljnjih obiskih, tako v zavodu, kakor v Kamni gorici sploh. Jeseniški železarji so med drugim tudi obljubili, da bodo ob prihodnjem gostovanju oskrbovance zavoda obdarili z orodjem za šolsko delavnico.

Novo moderno drsališče na Jesenicah

Jesenice, ki dobivajo iz leta v leto vse bolj turističen izraz, bodo dobile s praznikom Ustanovitve nove Jugoslavije moderno drsališče, na katerem urejajo še zadnja dela. Drsališče

Gorenjski derby

V nedeljo je bila v Trzinu odigrana prvenstvena nogometna tekma med kranjskim Projektorjem in domačim Ljubljano. Zmagovalec je bilo težko napovedovati, ker sta obe moštvi precej izenačeni, vendar so imeli Trzinčani prednost domačega igrišča, ki pa je niso izkoristili. Projektor je osvojil obe točki in se krepko uvrstil v vodstvo na tabeli.

LJUBLJANA: PROJEKTOR 0:2 (0:1)

Obe moštvi sta se zagrizli v borbo in napadi so se hitro menjali. Kmalu je pobudo na igrišču prevzel Projektor, vendar napadalec dolgo niso zaresili mreže. Šele v 20. minuti je desno krilo gostov doseglo prvi gol. Takoj za tem je zaradi prekrška v kazenskem prostoru Projektorja sodnik dosodil 11 metrovko, ki pa jo je Puškarjevič zastrejal.

V drugem delu so domačini pričeli resno ogrožati vrata gostov, vendar je Projektor zaradi nepazljivosti obrambe dosegel drugi gol in končni rezultat, vendar so bili vsi napori zaman.

Sodil je Radonjč iz škofoje Loke z napakami.

SPORED za 29. XI. 53

Sporod prvenstvenih tekem Gorenjske za nedeljo, 29. XI. 1953 V Kranju, igrišče Korotana: Ob 9.30, Projektor : Prešeren, službujoči Gantar

Čas bo naknadno javljen, Gantar : Jesenice B, službujoči Smole.

Na Hrušici: Ob 14.45 Hrušica : Ločan, službujočega določi Hrušica.

Na Bledu: Ob 14.30 Bled : Ljubelj, službujoči Canjkov.

V Železnikih: Ob 14.30 Železniki : Korotan B, službujočega določi Železniki.

Šah

DUBOKOVIČ PRVAK TVD »PARTIZANA« MEDVODE ZA LETO 1953

V dneh od 18. oktobra do 2. novembra 1953 je bil v Medvodah šahovski turnir za prvenstvo TVD Partizana. Sodelovalo je 13 šahistov. Zmagal je prepričljivo Dubokovič Vojko, ki je pokazal najkvalitetnejši šah na turnirju. Zanimivo je, da se je od 144 partij samo 16 partij končalo z remijem. Vsi udeleženci so igrali na zmago, kar je razvidno tudi iz malega števila neodločenih partij.

Organiziral in vodil je turnir Leopold Jesih, ki zasluži za svoj trud vse priznanje. Prvih pet predstavljaja obenem moštvo TVD »Partizana«, ki bo imelo v kratkem dvoboj z enim gorenjskim moštvom, ki še ni določeno.

Udeleženci so se razvrstili v naslednjem redu:

v1. Dubokovič 11½ točk, 2. Tičar 10 točk, 3. Jesih 9, 4. Bezek 8½, 5. Šušteršič 7½, 6. Čuček 7, 7. in 8. Zupan in Dobnikar 6½, 9. Frelih J. 4½, 10. Knific 3, 11. in 12. Bašelj in Frelih P. 1½, 13. Bohinec 1.

še so uredili na športnem igrišču pod Mežakijo in bo eno najmodernejših v Jugoslaviji. Poleg drsališča grade tudi ledarno, ki bo gospodarske važnosti za podjetja, ki se bavijo z izvozom pokvarjenega blaga. Jeseniški športniki bodo na ta način z denarjem, pridobljenim za prodani led, vzdrževali umetno drsališče in ostale naprave. Brez tujih strokovnjakov in brez dragih deviz grade Jeseničani ledarno sami. Konstruktorja Drago Cerar in ing. Vinko Čizman nosita za novo dograjeno drsališče in za ledarno, ki bo skoraj dograjena, levji delež. Na novo drsališče čakajo številni drsalci Jesenic in okolice, še bolj pa hokejisti širom po domovini in ni čudno, da so se za otvoritev že pojavile hokej ekipe iz Ljubljane in Celja, moštva iz Hrvatske, državni prvak »Partizan« in KAC iz Celovca. Vsi ti bodo nastopili za otvoritev drsališča na Dan republike, za katero so v teku velike priprave. Novo dograjeno drsališče bo v ponos Jeseničanom in našim športnikom, še danes prihajajo, tako iz Avstrije, kakor iz Italije prošnje posameznih moštev, ki žele trenirati na novo dograjenem jeseniškem drsališču.

Namizni tenis

Trije pokali in vse ostalo v Kranju

Modrijan zmagal pri moških Preteklo soboto in v nedeljo so se v Kočevju zbrali vsi slovenski igralci namiznega tenisa. Delavna sekcija TVD Partizana je priredila drugi tradicionalni turnir »Hrvatov cupe«. Kranjčani so poslali na to tekmovanje 14 igralcev. Izmed desetih disciplin, kolikor jih je bilo na sporedu, so osvojili prva mesta kar v devetih, samo pri mladinskah posamezno je čast vseh ostalih rešila Preša iz Ljubljane, s tem da je bila prva.

V petih ekipnih disciplinah so se igralci našega mesta morali resno boriti le pri moških v finalu proti Jesenicam, ki so jih odpravili s 5 : 2, ženske v finalu proti Slaviji, ki so je premagale s 3 : 2 in mladinci v finalu tudi proti Slaviji, ki so jo premagali s 5 : 3. Mladinke so z lahkoto premagale Kočevje 3 : 0, pionirji pa Jesenice 5 : 1. Kranjčani so torej zopet potrdili, da so kot

Korotan : ŽNK Ljubljana 0:0

Od nedelje na sredo, 18. t. m. preloženo nogometno tekmo med ŽNK »Ljubljana« in domačim »Korotanom«, so Kranjčani težko pričakovali, saj so si od nje obetali dve dragoceni točki. In bi jih lahko tudi dobili, če bi napad igral koristneje!

Tako so se pač morali zadovoljiti s polovičnim izkupičkom. Z eno pridobljeno točko se je Korotan samo še bolj usidral na predzadnjem mestu, s katerega se bo, zgleda, težko premaknil — vsaj uo zime.

V prvem polčasu so imeli domačini več od igre in so čisto nevarno ogrožali vrata gostov. Toda napad ni znal izkoristiti lepih priložnosti za gol, ker je preveč kombiniral pred kazenskim prostorom. Tudi kota, ki so ju Kranjčani v tem polčasu izsilili, sta ostala neizkoriščena.

V drugem polčasu so prevzeli iniciativno gostje. Dobra obramba gostov je zadržala igrače »Korotana« daleč pred kazenskim prostorom. Toda tudi med Ljubljancami ni bilo strelca. Ob koncu polčasa so Kranjčani vendarle prišli nekajkrat pred vrata gostov. Česenj je zastrejal idealno žogo.

ekipa še vedno najmočnejši v Sloveniji.

V tekmovalju posameznikov je bilo veliko presenečenj, tako da skoraj ne vemo, katero bi smatrali za največje.

Pri moških je vseh pet Kranjčanov prišlo v četrtfinale, kjer pa so štirje izpadli, samo Modrijan se je plasiral naprej. Pa tudi to je bilo dovolj za to, da je Kranjčan prvi. Modrijan je namreč zaigral zelo dobro in pregazil v polfinalu štrumbila s 3 : 0, v finalu pa po precej izenačeni igri premagal Kocjana s 3 : 2.

Prvo plasirani igralci so dobili lepe praktične nagrade: moška, ženska in mladinska ekipa Projektorja krasne prehodne pokale, vseh pet kranjskih ekip pa še spominske plakete.

Organizacija turnirja, na katerem je nastopilo 47 moških, 17 žensk, 33 mladincev, 10 mladink in 12 pionirjev, je bila zelo dobra.

Iz Kroke

Na Lipnici so že začeli zidati temelje za novo osemletno šolo. To bo moderna stavba, ki bo zadoščala potrebam osnovne šole Srednja Dobrava in višjih razredov osemletk Kroke, Kamne gorice, Oviš, Srednje Dobrave in Otoč.

Iz Poljan

V nedeljo je bilo v Brdih doma pravo veselje. Brda, ki spadajo pod občino Poljane v Poljanski dolini, so zadnja gorska vas, kjer do zdaj še niso imeli električne luči. Zdaj so dobili to, kar so si že zdavnaj želeli. Ljudska oblast jim je šla na roko in tudi sami so k stvari mnogo prispevali, tako z delom kot z materialom. Električno so speljali na Brda iz elektrovođa v Hotavljah, ki so v občini Gorenja vas, Vaščani Brd so dan, ko je zasvetila prvič luč v njihovi vasi, slovesno proslavili.

Iz Trziča

V trziški usnárni »Rumo« se vse bolj zanimajo za razvoj našega novega gospodarskega sistema. Nov sistem in sprostitev gospodarstva sta postavila pred kolektiv vrsto problemov, o katerih morajo delavci slej ko prej razpravljati. V tovarni »Rumo« v Trzinu tudi letos dobro izpolnjujejo svoje naloge. Tričetrletni obratnik je pokazal, da je kolektiv izpolnil vse obveznosti, toda skrbni jih, kako bo v bodoče. V skladiščih se kopiči zaloga usnja, na tržiščih pa je vsak dan večja konkurenca. Kolektiv se trudi, da bo z zboljšanjem kvalitete prodral še nadalje na tržišče.

Trenutno gradijo v Trzinu okoli 70 družinskih stanovanj, ki bodo delno že v tej zimi ubila tamkajšnja stanovanjska stiska. Občina gradi 6 stanovanjskih blokov — četvorčkov, od katerih bo že to jesen nekaj popolnoma dograjenih. Poleg tega je občina s preureditvijo mladinskega doma pridobila šest stanovanj, adaptirani pa bodo še nekatere druge stavbe 16 stanovanj gradi tržiška predelnica Privatniki pa gradijo 15 stanovanjskih hiš.

Z mesecem decembrom bodo v Trzinu decentralizirali tudi trgovsko in gostinsko mrežo. Po dosedanjih predlogih in razpravah s podjetji in zbori volivcev predvidevajo, da bodo ustanovili 15 samostojnih trgovin. Sedaj so imeli 2 trgov-

ski podjetji, »Prehrano« in »Prekrbo« z 21 poslovalnicami, kar vsekakor na more biti več v skladu z današnjim družbenim razvojem, ker ga centralizirani način upravljanja zavira. Zato bodo v bodoče reorganizirali tudi mestno mesarsko podjetje v dve podjetji, preuredili pa bodo tudi gostinsko službo. Smatrajo, da bodo s tem načinom znatno sprostili samoiniciativnost posrednih trgovin, pri čemer bo prišla do posebnega izraza tudi socialistična konkurenca.

Iz Bohinja

Za pospeševanje kmetijstva in izobrazbo kmečke mladine se pripravila v Bohinjski Bistrici in v Bohinjski Srednji vasi ustanovitev kmečko-gospodarskih šol. Po zadnjih vesteh se temu zgledu sledile tudi Lesce in Podnart.

Iz Radovljice

V petek je bila v Radovljici otvorjena nova kino dvorana. Graditi so jo pričeli že lani. Graditelj in investitor je bil Ljudski odbor mestne občine. Sedaj je delo že končano in Radovljica je dobila eno najlepših dvoran te vrste v Sloveniji. Dvorana je v podaljšku radovljiškega Mestnega doma, s katerim je zvezana s kratkima hodnikoma. Skozni prostorano in okusno vežo vodijo štiri široka vrata v dvorano, v kateri je 550 sedežev. Vsa tla so parketirana, stene zastirajo težke žametne zavese. Zlasti ugaja strop, na katerem preprosto gradivo dosega močan lepotalni učinek.

V kabini sta dva nova kino projektorja, izdelek tovarne »Iskra«. V prvem nadstropju je še majhen salonček — prostor za čitalnico, ob kateri bodo imele svoje prostore vse družbene organizacije v Radovljici.

Z novo dvorano je Radovljica dobila novo udobno in okusno opremljeno mesto za kulturno izživljanje, razvedrilo in družbeno udejstvovanje.

V radovljiški okolici so kakor že lani tudi letos pričeli z delom številni tečaji za kmečke gospodinjke. Posebno mnogo obetajo že sedaj gospodinjstvoskuharski tečaji v okviru žensk

skih organizacij in mladine. Vodi jih učiteljstvo, zlasti strokovno. Udeležba na tečajih je večja, kot je bila običajno doslej. Presenetil je visok obisk v Breznici in na Lancovem.

S Črnicva

V soboto, 13. novembra se je na Spodnjem Otoku pripetila težja prometna nesreča. Tovorni avtomobil, last kamnoloma Kokra, ki ga je vozil sofer Stane Kalan s Primskovega, je na ovinku z levim parom koles zavozil v jarek ob cesti in tako vozil z veliko brzino še kakih 43 metrov, nakar se je zalezel v nasip, ki je speljal z dvorišča hiše števil. 22 preko jarka na cesto. Sunek je bil tako močan, da je avtomobil zletel v oporni zid bližnjega poslopja. Ta 1 meter debel zid je od udarca počil. Razen soferja sta bila v kabini še dva potnika, na karoseriji pa še trije ljudje, med njimi tudi Franc Gogala, čestast s Pivke pri Naklem. Ob udarcu ga je vrglo s karoserije, kar mu je prizadelo težje telesne poškodbe. Nemudoma je bil prepeljan v ljubljansko bolnico.

Točna škoda še ni ugotovljena, ker sofer ni čakal, da bi na mesto nesreče prišla komisija in ugotovila materialno škodo na avtomobilu in poslopju.

Iz Kranja

Toljko je v Kranju tovarni in podjetji, da jih človek, ki ni dobro znan tu, komaj najde. Med temi je tudi tovarna mila, ki ima svoje prostore za hotelom Evropi. To je majhen kolektiv 14 ljudi, ki mesečno proizvajajo okoli 40 ton mila. »Ovne« mila je znano po svoji kvaliteti, toda kljub temu ima kolektiv velike težave na tržišču. Borba s konkurenco jim dela največje preglavice. V kolektivu so mnenja, da bi se dala stvar urediti z znižanjem cen, kajti potrošnja mila je pri nas še minimalna. Temu so vzrok tudi razmeroma visoke cene. Po podatkih je pri nas povprečna letna potrošnja mila na osebo še vedno kilogram in pol, medtem ko nekateri evropski države porabijo letno na osebo od 8,5 do 12,5 kg mila.

Vse kolektive, ustanove in množične organizacije vabimo, da si ogledajo aktualno politično dramo »ODLOČITEV« v Prešernovem gledališču v Kranju, po možnosti v zaključnih skupinah. V času, ko se odloča usoda naših bratov in sestr v Trstu in coni A, manifestirajte svojo narodno zavest ter s svojim obiskom dokažite, da smo v teh zgodovinskih trenutkih enotni in trdno odločeni braniti to, kar je naše.

OBJAVE • SPOREDI • OGLASI

DEZURNA SLUŽBA

Dežurna zdravniška služba v območju ljud. odbora mestne občine Jesenice od 20. do 27. novembra: dr. Avguštin Tancar. — Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 13. ure zvečer. Po tej uri bo zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

GLEDALISCE

Prešernovo gledališče Kranj
Petek, 20. nov. ob 20. uri — Zemljan: »Odločitev« Premiera Izven.

Sobota, 21. nov. ob 20. uri — Zemljan: »Odločitev« — Izven
Nedelja, 22. nov. ob 16. uri — Zemljan: »Odločitev« — Izven
Torek, 24. nov. ob 16. uri — Zemljan: »Odločitev« — Red
Torek in Izven.

Četrtek, 26. nov. ob 16. uri — Gehri: »Šesto nadstropje«, Red
Popoldanski in Izven.

V petek, dne 20. novembra bo v »Prešernovem gledališču« premiera aktualne politične drame v dveh delih o tržaškem vprašanju: »Odločitev«, ki jo je napisal Jože Zemljan.

Mestno mladinsko gledališče Kranj
Sobota, 21. nov. ob 17. uri: Maruško, »Dežela Lenuharija«: za srednješolsko mladino.

Nedelja, 22. nov. ob 17.30 uri: Maruško, »Dežela Lenuharija«: izven in za podeželje.

Ponedeljek, 23. nov. ob 17. uri: Maruško, »Dežela Lenuharija«: za vajensko šolo Kranj.

KINO

Mestni kino Domžale: 25. in 26. novembra francoski film »Volpone«. Od 27. do 29. nov.

francoski film »Frizer za dame«. — Predstave v sredo in soboto ob 18. in 20. uri, v četrtek in petek ob 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri.

Mestni kino Kamnik: Od 20. do 24. novembra francoski film »Frizer za dame«. Od 25. do 29. nov. nemški film »Niki«.

Kino Radlo Jesenice: Od 21. do 24. nov. ital. film »Ljubzen in strup«. Od 25. do 27. novembra ameriški film »Rapsodija otočnosti«. — Predstave ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, dopoldne ob 10. uri matineeja.

Kino Plavž, Jesenice: Od 21. do 24. novembra ameriški film »Področna četa«. Od 25. do 27. novembra amer. film »Smrt trgovskega potnika«. — Predstave ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, dopoldne ob 10. uri matineeja.

Kino Storžič, Kranj: do 20. novembra amer. barvni risani film »Ostržek«. 21. in 23. novembra ameriški film »Afera na Trinidadu«. V soboto, 21. nov. ob 20. uri dvojni program »Ostržek« in »Afera na Trinidadu«. Matineji v nedeljo, 22. novembra ob 8.30 uri »Ostržek«, ob 10. uri »Afera na Trinidadu«. Od 24. do 25. novembra ameriški film »Festival Charleja Chaplina«. Predstave ob delavnikih ob 16., 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Kino Svoboda, Strazisce — Kranj: do 20. novembra amer. film »Afera na Trinidadu«. — Predstave ob 20. uri. 21. in 22. novembra amer. barvni risani film »Ostržek«. Predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, v

soboto, 21. novembra ob 20. uri dvojni program »Afera na Trinidadu« in »Ostržek«. Matineja v nedeljo ob 10. uri »Ostržek«. 23. novembra ob 18. in 20. uri ameriški film »Festival Charleja Chaplina«.

MALI OGLASI

Podpisana Frančiška Grašič, Tatine 3, p. Kranj, preklujem in obžalujem vse žaljivke, izrečene proti Mariji Stare iz Tatince in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Iščemo opremljeno sobo z eno ali dvema posteljama v Kranju za dva fotografa. — Plačamo dobro. Fotolik, Kranj.

Prodam 1000 kosov stropnikov ali zamenjam za zidno opeko. Naslov v upravi lista.

Prodam dobro ohranjeno otroško posteljo z žimnico na vzmeti. Naslov v upravi lista.

Preklujem nerazne izjave proti Juliju Pircu, Novi trg, Kamnik. — Kregar Joze.

Kupim majhno, enostanovanjsko hišico 500 do 1000 m² vrta, okolica Kranja. Ponudbe poslati na oglasni oddelček Glas Gorenjske pod »okolica Kranja«.

Preklujem blok številka 19642 iz 1963 izdan v Komisijiški trgovini v Kranju na ime Vomberger Janko.

Prodam decimalno tehtnico 300 kg, peč Zephir visoko 1 meter, samotno, malo rabljeno. Naslov v upravi lista.

Izgubljena ročna ura, 16. novembra, od Dupelj do Križev. Pošteni najditelj naj jo vrne proti nagradi na naslov »Alkas«, Duplje.

Novost v Delikatesi!

POLEG DOSEDANJIH KVALITETNIH JEDIL — PLJAČ VAM NUDIMO ODSLEJ NAPREJ VSAK ČETRTEK, SOBOTO IN NEDELJO OD 17. URE DALJE PRISTNE ČEVAPČICE. VSAK DAN PA VAS NAS BIFE POSTREŽE S SVEZIM GOLAZEM IN VAMPL. — OBIŠČITE NAS!